

FÖRSÄK

RINGÄR

I SVERIGE

2014–2023

Försäkringar i Sverige

Trygghet för den enskilde – tillväxt för samhället

Vi är alla utsatta för risker. Det kan exempelvis handla om risken för att drabbas av en trafikolycka, brand i bostaden, stöld eller långvarig sjukdom. Utan försäkring skulle sådana händelser kunna innebära stora ekonomiska konsekvenser. Försäkringar gör att ekonomiska förhållanden blir mer stabila för hushåll och företag. Detta bidrar till ökad trygghet som gör hushållen mer villiga att konsumera och företagen mer villiga att investera. På så sätt bidrar försäkringar till tillväxten i samhället. Försäkrings- och tjänstepensionsföretagens stora investeringar i bland annat företag och infrastruktur bidrar också till ökad tillväxt och omställning till ett hållbart samhälle.

Försäkringens idé är enkel: vi delar på riskerna. För att detta ska vara möjligt finns det några villkor som behöver vara uppfyllda. Till att börja med behövs tidpunkterna för när en skada inträffar samt när den slutar fastställas. Risken för en skada måste vara slumpmässig och inte samtidigt drabba ett stort antal andra individer. Försäkring bygger nämligen på att det finns en större grupp av individer som kollektivt delar på riskerna och har olika risker. Slutligen måste det gå att beräkna sannolikheten för att risken inträffar igen.

Genom försäkring betalar hushåll eller företag en premie i utbyte mot att skadeförsäkringsföretag ersätter den som drabbats om olyckan är framme. Hushåll och företag kan i livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag teckna pensions- och kapitalförsäkring som ger en viss framtida inkomst, exempelvis tjänstepension, i utbyte mot en premieinbetalning i nutid. Det sparade kapitalet kan fungera som ett pensionssparande, men det kan också vara en buffert som skapar trygghet för framtiden.

Den här publikationen ger en översiktlig bild av försäkringar i Sverige och belyser deras betydelse för samhällsekonomin och omvärlden. Den statistik som presenteras bygger på data från främst Svensk Försäkring, Finansinspektionen, Statistiska centralbyrån (SCB) och Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO). Statistik presenteras för att belysa den svenska försäkringsmarknaden under 2023 och även ur ett längre perspektiv.

Publikationen är indelad i fyra delar:

- Den svenska försäkringsbranschen; hur stora utbetalningar görs från försäkrings- och tjänstepensionsföretagen till hushåll och företag.
- Skadeförsäkring; hur många försäkringsskador uppkommer och hur mycket betalar skadeförsäkringsföretagen ut i form av ersättning för dessa skador.
- Pensions- och livförsäkring; hur mycket betalas årligen ut i tjänstepension och hur mycket kapital har hushållen i olika sparformer, exempelvis i kapital- och pensionsförsäkringar.
- Beskrivning av hur stora försäkrings- och tjänstepensionsföretagen investeringar är och vilka tillgångar företagen placerar i.

Försäkringsbranschen – en viktig del av samhällsekonomin	5
Utbetalningar från försäkringar ökar	5
Premier till försäkring betalas i förskott	6
Marknadsandelar för skadeförsäkring	7
Marknadsandelar för pensions- och livförsäkring	8
Antal företag minskar medan antalet anställda ökar	9
Närmare hälften av alla chefer är kvinnor	10
Skadearbete och försäkringsreglering är vanliga yrken	11
Skadeförsäkring	12
Viktigt för alla att ha skadeförsäkring	12
Trafik- och motorfordonsförsäkring står för störst andel av premieinbetalningarna.....	13
Hushållen uppskattas lägga lika mycket på skadeförsäkring som på frukt.....	14
Nästan alla i Sverige har en hemförsäkring	15
Utbetalda försäkringsersättningar ökar när antalet skador ökar	16
Försäkringsersättningar ökar för motorfordonsförsäkring.....	17
Glasskador den vanligaste skadan på fordon	18
Antal skadade och omkomna i trafiken minskar.....	19
Utbetalda skadelivräntor minskar när antalet trafikskador minskar.....	20
Skador orsakade av brand och åska är de dyraste skadorna.....	21
Inbrott och stöld är de vanligaste tillgreppsbrotten	22
Störst skadebelopp för tillgreppsbrott av och ur fordon	23
Bränder sker oftast i bostäder.....	24
Naturorsakade skador varierar över tid	25
Stor variation i vilka områden som drabbas av naturorsakade skador	26
Närmare 26 miljoner sjuk- och olycksfallsförsäkringar	27
Allt fler har en sjukvårdsförsäkring.....	28
1,6 miljoner behandlingar inom sjukvårdsförsäkringen	29
Sjö- och transportförsäkring ökar	30
Marknaden för djurförsäkringar växer	31
Ökande skadebelopp för djurförsäkringar.....	32

Pensions- och livförsäkring.....	33
Tjänstepension och privat pension kompletterar allmän pension.....	33
Många olika försäkringar inom pensions- och livförsäkring.....	34
Sparande i privat kapitalförsäkring ökar över tid.....	35
Utbetalningarna från försäringssparande ökar	36
Tjänstepension allt viktigare för den totala pensionen.....	37
Pensionskapital utgör en betydande del av hushållens finansiella sparande.....	38
Pensionssparande allt viktigare när medellivslängden ökar	39
Drygt 75 miljarder kronor av försäkringskapitalet flyttades under 2023.....	40
Omkring 1,5 miljoner privatpersoner sparar i kapitalförsäkring	41
Försäkringsbranschens investeringar	42
Branschens tillgångar större än Sveriges BNP	42
Svenska företag bland de med störst tillgångar i Europa	43
Skillnad mellan företagens tillgångar per sparform.....	44
Tillgångarna utgörs huvudsakligen av aktier och obligationer.....	45
God avkastning på tillgångarna under 2023	46

Försäkringsbranschen – en viktig del av samhällsekonomin

De svenska försäkrings- och tjänstepensionsföretagen betalar årligen ut stora belopp i pensioner, livförsäkringssparande och skadeersättningar. På så vis skapas ekonomisk trygghet för hushåll och företag. Under 2023 utbetalades totalt 358 miljarder kronor. Samtidigt betalade svenska hushåll och företag sammanlagt in 469 miljarder kronor i premier till pensions-, liv- och skadeförsäkringar.

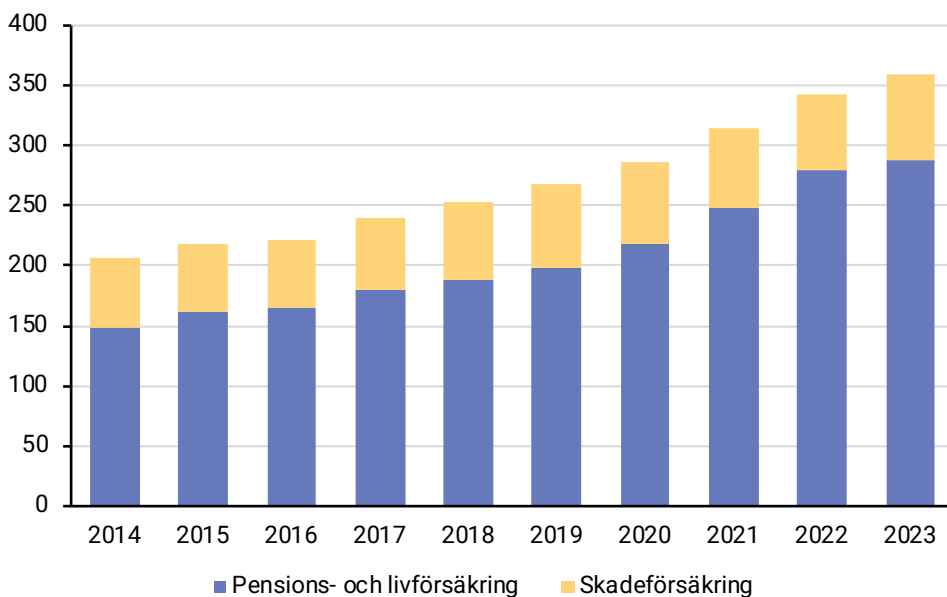
Utbetalningar från försäkringar ökar

Det finns olika typer av försäkring med det gemensamma syftet att skapa ekonomisk trygghet, exempelvis i form av skadeersättning när en skada, olyckshändelse eller sjukdom inträffar. Andra exempel av utbetalningar är tjänstepension i samband med pensionering eller andra former av försäkringssparande, som kapitalförsäkring och pensionsförsäkring.

Under 2023 betalade försäkringsföretagen ut sammanlagt drygt 358 miljarder i försäkringsersättningar varav 80 procent betalades ut från pensions- och livförsäkringar och 20 procent från skadeförsäkringar. Under de senaste tio åren har utbetalningarna ökat med 74 procent, från 206 miljarder kronor till 358 miljarder kronor.

För tjänstepension och sparande betalades det ut i genomsnitt cirka 27 300 kronor per person i Sverige under 2023. För skador i hushåll och för personskador betalades det ut ersättningar motsvarandes ungefär 5 400 kronor per person.

Diagram 1. Utbetalda försäkringsersättningar till hushåll och företag för skadeförsäkring, pensions- och livförsäkring
Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

Premier till försäkring betalas i förskott

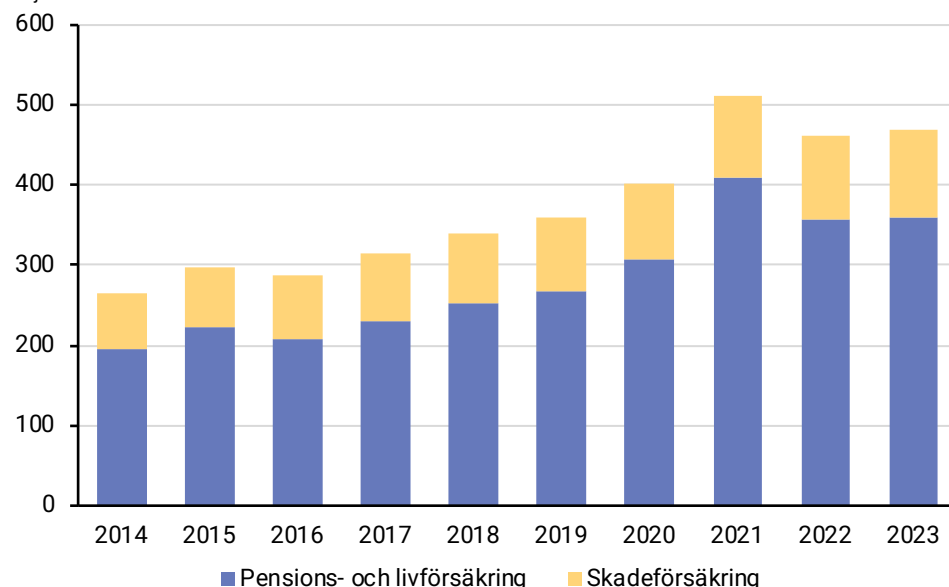
Försäkringspremier betalas in i förskott till försäkrings- och tjänstepensionsföretagen för att ge ett försäkringsskydd under en överenskommen tid. Det innebär att det vanligtvis finns en fördröjning mellan inbetalning av premie och utbetalning av en ersättning om en skada uppstår. För pensions- och livförsäkringar dröjer det vanligtvis många år mellan inbetalning av premier och utbetalning i form av pension eller annat sparande. Förutom utbetalningar ska premierna täcka driftskostnader, till exempel lokalkostnader och löner för företagens anställda.

För skadeförsäkring uppgick premierna under 2023 sammanlagt till drygt 110 miljarder kronor, varav knappt 26 miljarder kronor betalades av företag och drygt 84 miljarder kronor betalades av hushåll. För pensions- och livförsäkring uppgick de inbetalda premierna till knappt 359 miljarder kronor.

Det är vanligt att en individ har flera olika typer av försäkringar såsom till exempel hemförsäkring, motorfordonsförsäkring och tjänstepensionsförsäkring. Under 2023 betalades det in i genomsnitt ungefär 8 000 kronor per person i premier för skadeförsäkringar och cirka 34 000 kronor per person i premier för pensions- och livförsäkringar i Sverige. Det är dock inte alltid individen som betalar premien. Mer än hälften (57 procent) av premierna för pensions- och livförsäkringar betalas av arbetsgivare i form av tjänstepension. En del av premierna för skadeförsäkringar betalas också av arbetsgivare, exempelvis vissa olycksfallsförsäkringar och sjukvårdsförsäkringar.

Diagram 2. Inbetalda premier från hushåll och företag för skadeförsäkring, pensions- och livförsäkring

Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

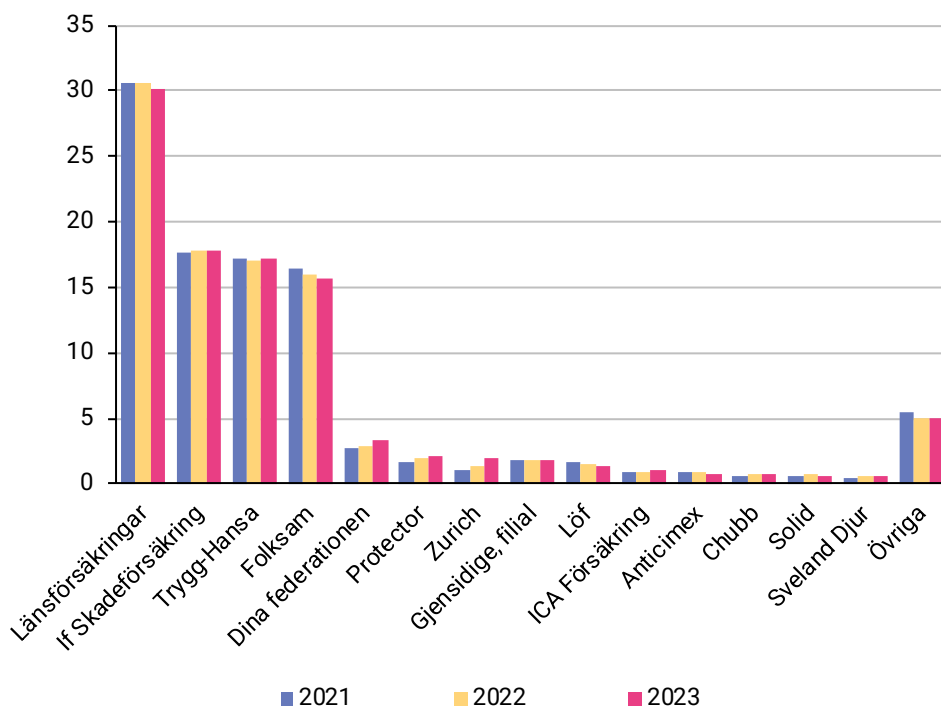
Marknadsandelar för skadeförsäkring

De sammanlagda premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen under 2023 uppgick till knappt 105 miljarder kronor. De fyra företagsgrupper/företag som hade störst premieinkomster inom skadeförsäkring var Länsförsäkringar, If Skadeförsäkring, Trygg-Hansa och Folksam. Dessa fyra företagsgrupper/företag stod tillsammans för knappt 81 procent av den svenska skadeförsäkringsmarknaden mätt i totala premieinkomster under 2023.

Även vissa livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag har skadeförsäkringar främst i form av olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring och sjukvårdsförsäkring. Dessa skadeförsäkringar – som inte ingår i diagram 3 – omfattade 5,4 miljarder kronor i inbetalda premier under 2023.

Diagram 3. Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag

Marknadsandelar i procent av de totala årliga premieinkomsterna

Källa: Svensk Försäkring.

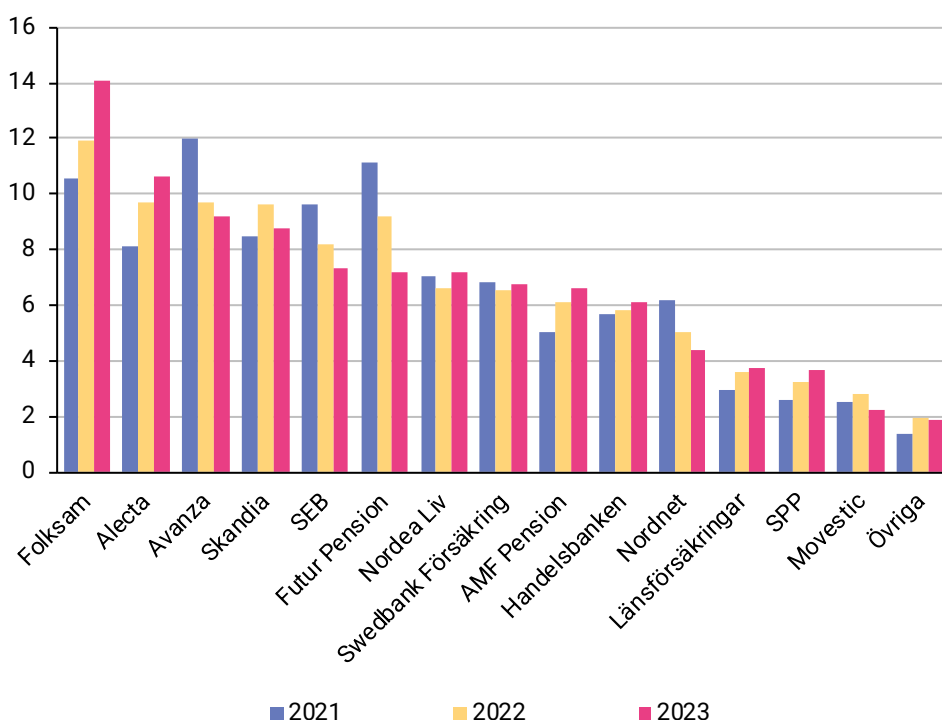
Marknadsandelar för pensions- och livförsäkring

De inbetalda premierna för konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar uppgick under 2023 till knappt 333 miljarder kronor. En konkurrensutsatt försäkring innebär att arbetsgivare eller anställda kan välja mellan flera försäkringsgivare. Det finns även ej konkurrensutsatta försäkringar, där denna möjlighet inte ges. Utöver vissa tjänstepensionsförsäkringar räknas Alectas sjukförsäkrings- och premiefrielsepremier och samtliga premier till Afa Försäkring som ej konkurrensutsatta.

De fyra största företagsgrupperna/företagen inom konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar var Folksam, Alecta, Avanza och Skandia. Dessa företagsgrupper/företag utgjorde 43 procent av den svenska livförsäkringsmarknaden sett till totalt inbetalda premier under 2023.

Diagram 4. Marknadsandelar avseende premier till konkurrensutsatta försäkringar för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag

Marknadsandelar i procent av årliga totalt inbetalda premier

Källa: Svensk Försäkring.

Antal företag minskar medan antalet anställda ökar

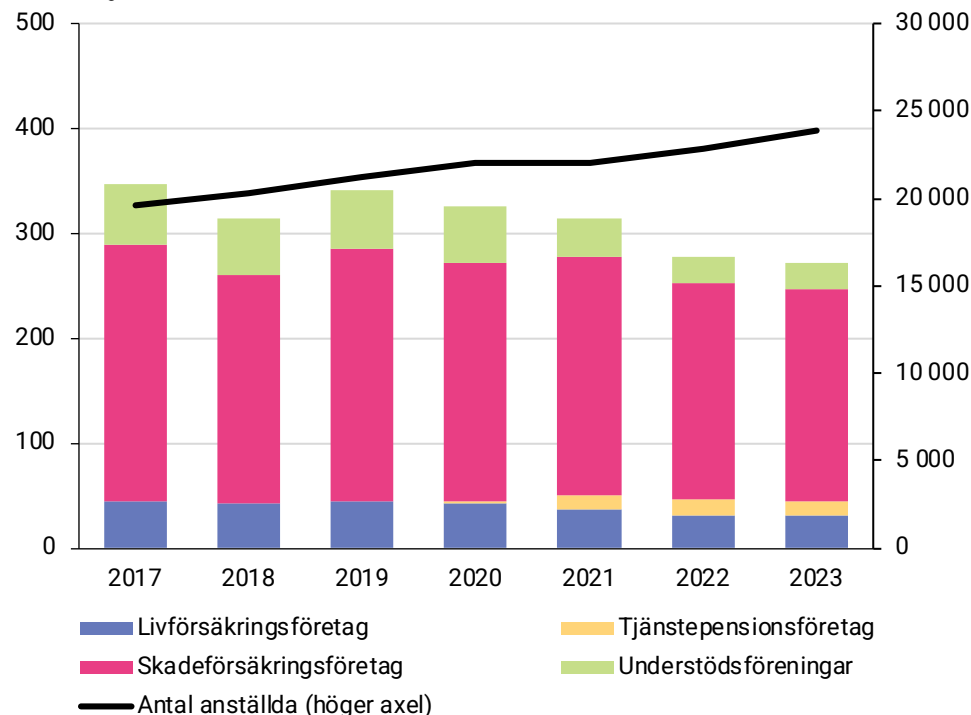
Den svenska försäkringsbranschen omfattar 31 livförsäkringsföretag, 14 tjänstepensionsföretag, 202 skadeförsäkringsföretag och 24 understödsföreningar. Av dessa 271 försäkrings- och tjänstepensionsföretag är 34 företag utlandsägda och representerade i Sverige via filialer eller agenturer. Antalet utländska företag har varit i stort sett oförändrat över åren. De flesta företag är antingen större och rikstäckande eller mindre och lokala företag.

Antalet företag har under åren varierat, men om man jämför med 2017 har antalet företag minskat med 22 procent. Det är främst antalet understödsföreningar som har mer än halverats och enligt nu gällande lag ska understödsföreningarna avvecklas på sikt. Tjänstepensionsföretagen tillkom under 2020. Det är tidigare försäkringsföretag som har ombildats till tjänstepensionsföretag. Hur försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag regleras skiljer sig åt. För försäkringsföretag gäller försäkringsrörelselagen medan för tjänstepensionsföretag gäller lagen om tjänstepensionsverksamhet, som infördes i slutet av 2019.

Tillsammans sysselsätter branschen närmare 24 000 personer, vilket motsvarar ungefär en halv procent av antalet sysselsatta på den svenska arbetsmarknaden. Samtidigt som antalet företag i försäkringsbranschen har minskat med 22 procent sedan 2017 har antalet anställda ökat med lika mycket, 22 procent.

Diagram 5. Antal företag och antal anställda i försäkringsbranschen i Sverige

Antal företag och antal anställda

Källa: Svensk Försäkring och Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO).

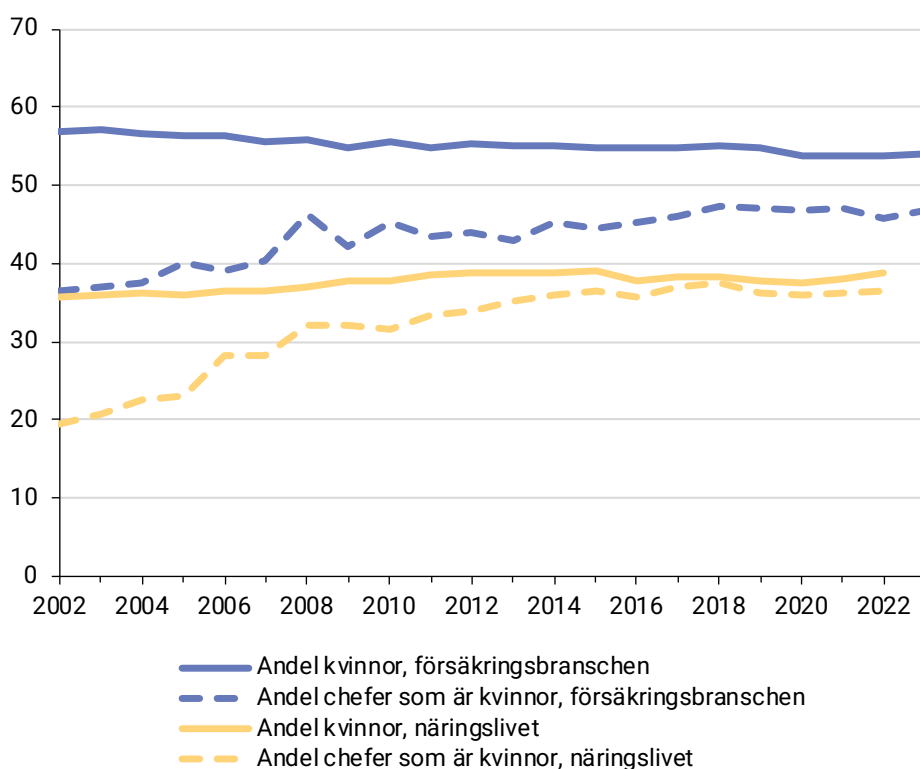
Närmare hälften av alla chefer är kvinnor

Försäkringsbranschen har en förhållandevis jämn könsfördelning. Av de anställda i branschen 2023 var strax över hälften, 54 procent, kvinnor. Andelen kvinnor har genomgående, sedan början av 2000-talet, varit något högre än andelen män.

Andelen chefer som är kvinnor har stigit trendmässigt över tid. År 2002 var drygt 36 procent av cheferna kvinnor. Motsvarande andel 2023 var 47 procent, det vill säga närmare hälften.

Både andelen kvinnor och andelen chefer som är kvinnor är högre inom försäkringsbranschen än näringslivet i genomsnitt där motsvarande siffror är 39 procent respektive 37 procent.

Diagram 6. Andel kvinnor respektive andel chefer som är kvinnor, försäkringsbranschen jämfört med näringslivet
Procent

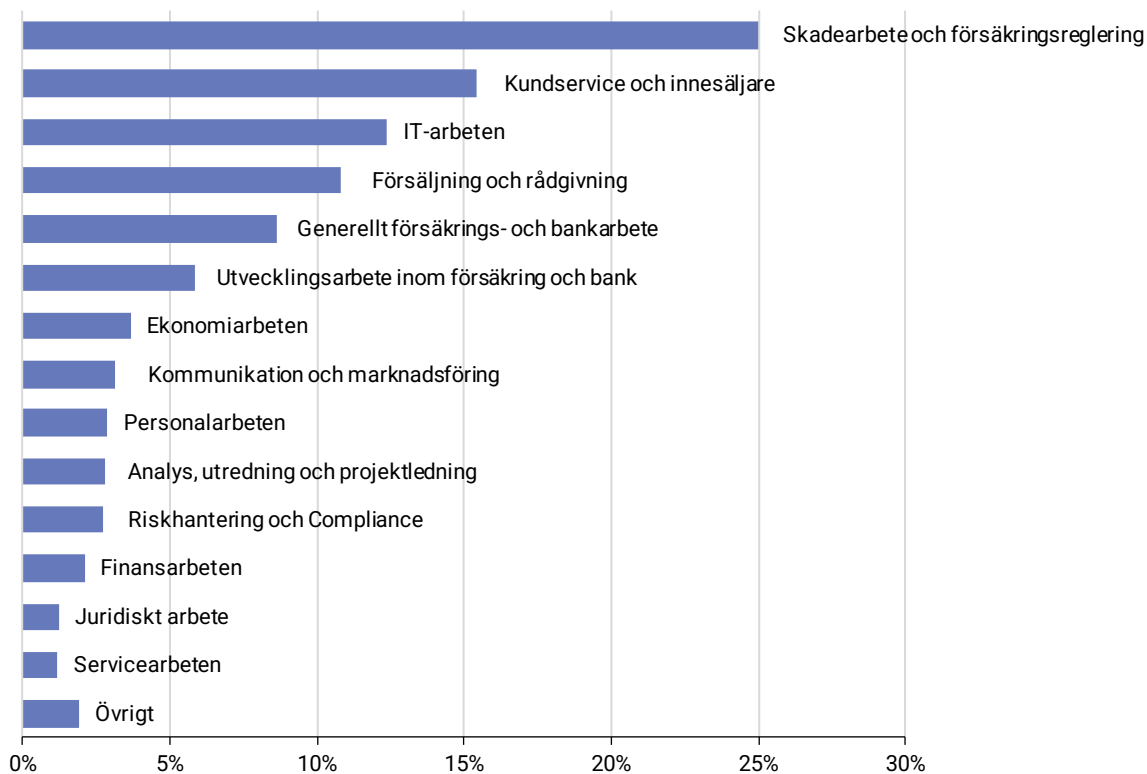
Källa: Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO) samt Svenskt Näringsliv.

Skadearbete och försäkringsreglering är vanliga yrken

En fjärdedel av de anställda inom försäkringsbranschen arbetar med skadearbete och försäkringsreglering. I yrkesgruppen ingår utredningsarbeten om orsak och vållande vid en skada, samt tjänster som innefattar att genomföra riskbedömningar och analys kring återförsäkring till andra företag. Även vissa specialistyrken, såsom aktuarier (försäkringsmatematiker), ingår i yrkesgruppen. Andra vanliga yrkesgrupper är kundservice och säljare som 15 procent av de anställda arbetar med, följt av IT-arbeten (12 procent) och försäljning och rådgivning (11 procent).

Diagram 7. Andel anställda efter yrkesgrupper i försäkringsbranschen, 2023

Andel i procent av antalet anställda

Källa: Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO).

Skadeförsäkring

Genom skadeförsäkring kan hushåll och företag få ekonomiskt skydd mot olika typer av risker. Skadeförsäkring, exempelvis hemförsäkring, motorfordonsförsäkring och olycksfallsförsäkring, är komplement till samhällets skydd och kan ge ekonomisk ersättning om en oväntad olyckshändelse inträffar. Under 2023 utbetalades drygt 70 miljarder kronor för egendoms- och personskador.

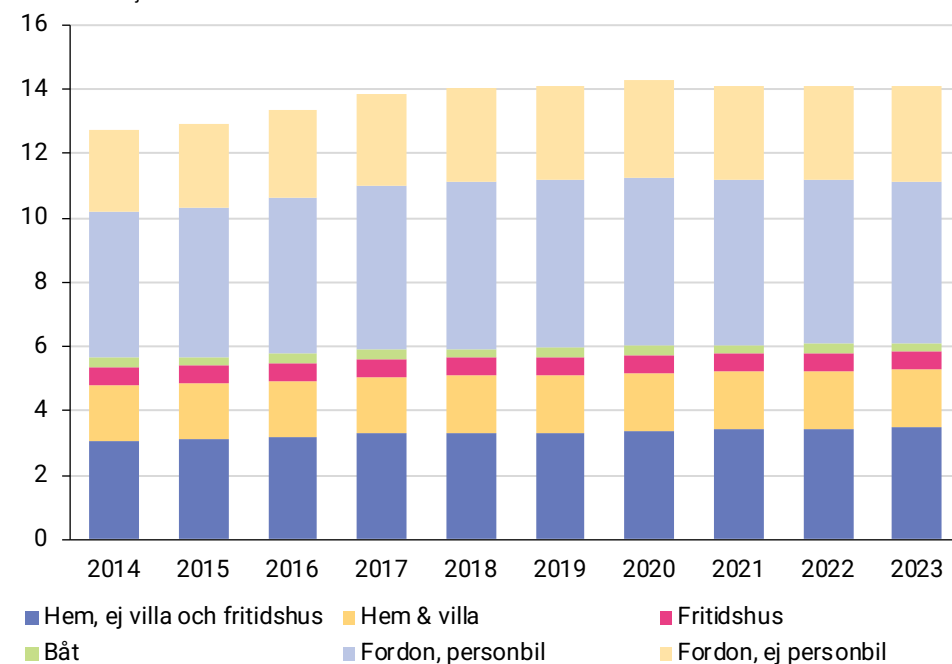
Viktigt för alla att ha skadeförsäkring

Det finns flera olika försäkringar som ersätter hushåll och företag för skador på egendom och saker som den försäkrade äger, eller hyr, i exempelvis hem, villor, fritidshus, båtar och fordon. Hemförsäkring och villahemförsäkring är båda omfattande försäkringspaket och den viktigaste försäkringen att ha eftersom den skyddar din egendom. Villahemförsäkring täcker dessutom även skador som kan uppkomma på själva villafastigheten.

Fordonsförsäkring är den försäkring som det finns flest av, drygt 5 miljoner försäkringsavtal gäller personbilar och knappt 3 miljoner avtal gäller andra motorfordon.

Sammanlagt fanns mer än 14,1 miljoner försäkringsavtal inom egendomsförsäkringar 2023. Sedan 2014 har antalet försäkringsavtal ökat med 11 procent.

Diagram 8. Antal försäkringsavtal inom skadeförsäkring för egendom
Antal avtal i miljoner

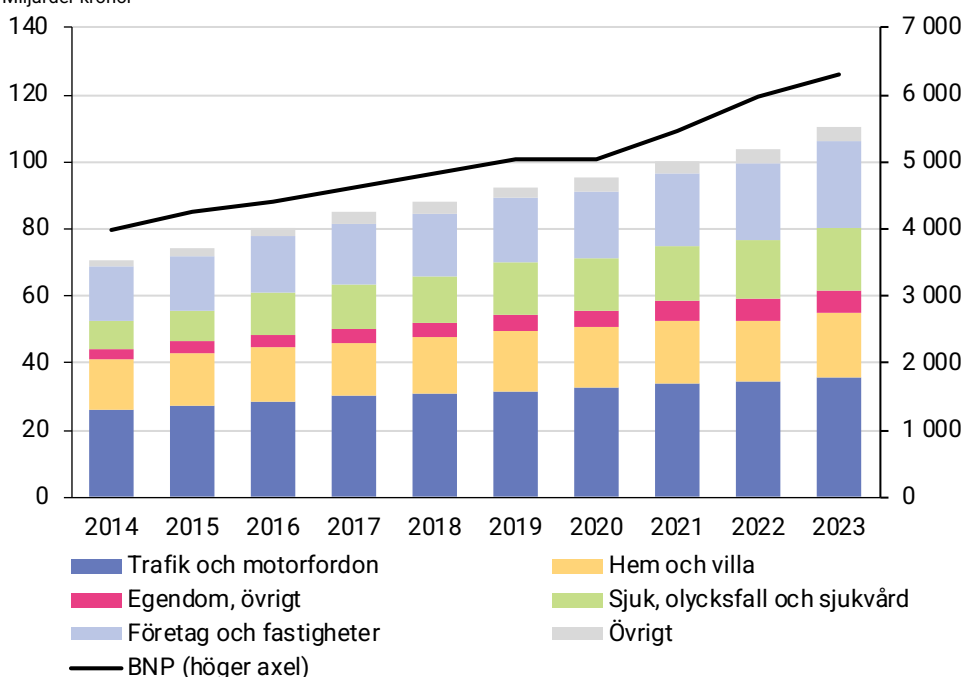
Källa: Svensk Försäkring.

Trafik- och motorfordonsförsäkring står för störst andel av premieinbetalningarna

Sammanlagt betalade hushåll och företag mer än 110 miljarder kronor i premier för olika skadeförsäkringar under 2023. Majoriteten av inbetalningarna gjordes av hushåll och gick till premier för trafik- och motorfordonsförsäkring (33 procent) och hem- och villaförsäkring (17 procent). En dryg femtedel (24 procent) av de totala premierna betalades av företag till företags- och fastighetsförsäkring.

Under de senaste tio åren har premierna till skadeförsäkring ökat med 56 procent. Denna ökning kan till viss del förklaras av att ekonomin (BNP) har vuxit, eftersom efterfrågan på skadeförsäkring ofta stiger när hushållens och företagets tillgångar växer.

Diagram 9. Premieinbetalningar från hushåll och företag för skadeförsäkring
Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring och SCB.

Hushållen uppskattas lägga lika mycket på skadeförsäkring som på frukt

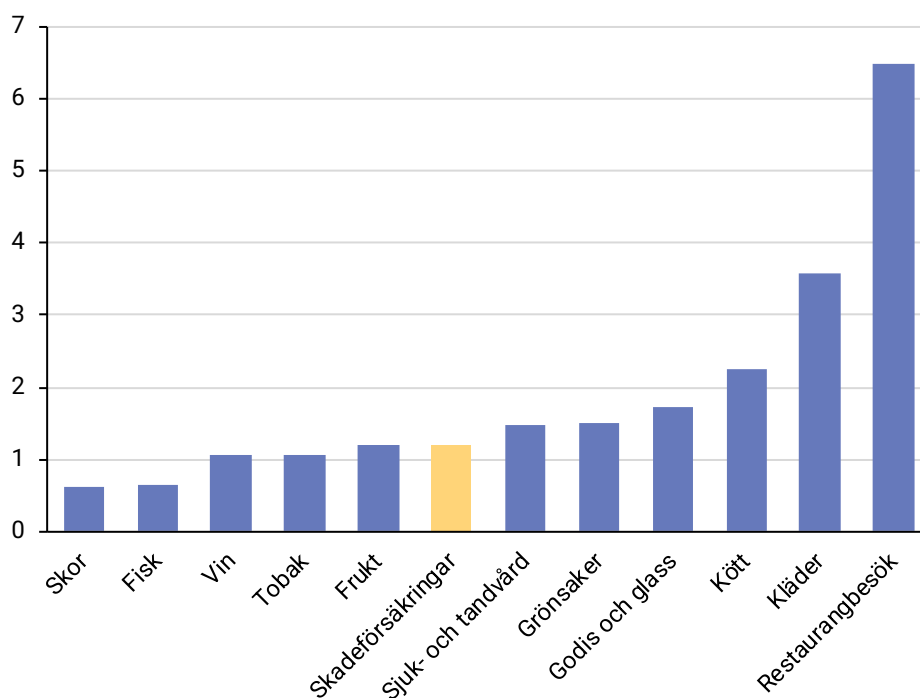
Av de svenska hushållens konsumtion under 2024 uppskattas drygt en procent vara på skadeförsäkringar. Denna uppskattning görs av SCB när de beräknar inflationen. Till grund för beräkningen av inflationen ligger den så kallade konsumentkorgen som består av ett urval av varor och tjänster. Korgen ska spegla det som hushållen konsumerar under året.

Bland dessa varor och tjänster ingår skadeförsäkringar, vars vikt i korgen under 2024 är drygt en procent. Det innebär att de svenska hushållen under 2024 lägger lika mycket pengar på skadeförsäkringar som på frukt, något mer än på exempelvis vin och något mindre än till exempel på godis och glass.

Syftet med att inkludera skadeförsäkringar i konsumentkorgen och inflationen är att mäta prisutvecklingen hos vanliga försäkringstjänster som tecknas av privatpersoner. De typer av försäkringar som ingår i skadeförsäkringar vid beräkning av inflationen är hemförsäkring, bilförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Diagram 10. Vikter (vägningstal) vid beräkning av inflationen under 2024

Procent

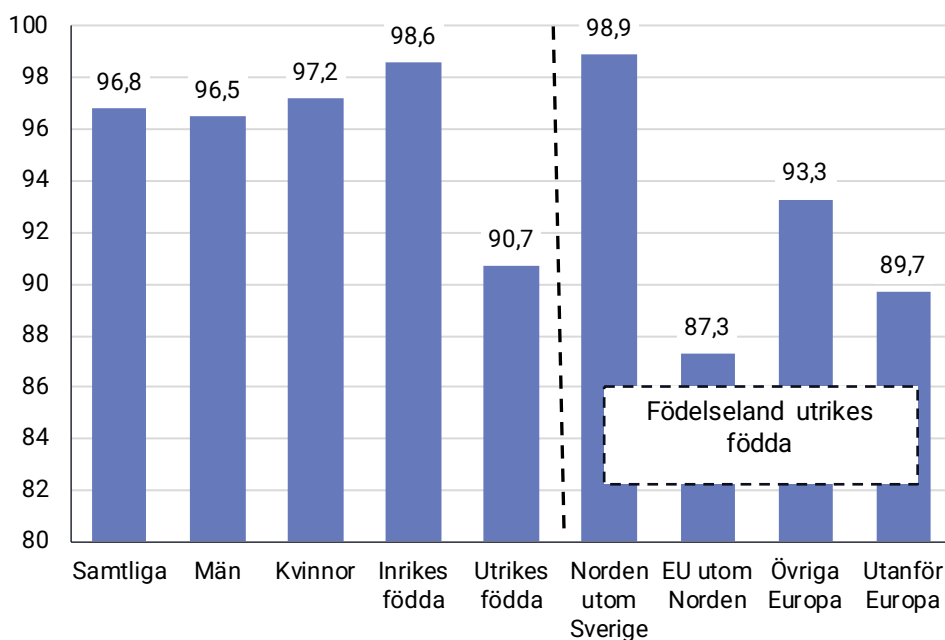
Anm.: I diagrammet ingår ett urval av de varor och tjänster som ingår i konsumentkorgen.
Källa: SCB.

Nästan alla i Sverige har en hemförsäkring

De allra flesta som bor i Sverige har en hemförsäkring, men inte riktigt alla. Hemförsäkringen är inte bara en försäkring av det som finns i hemmet, det omfattar även föremål som försäkringstagaren äger, hyr eller lånar för sitt privata bruk, såsom möbler, kläder, husgeråd, hushållsapparater och hemelektronik. Den kan också ge ersättning vid stöld, brand och om skador skulle uppstå vid resor, och om den försäkrade blir överfallen, krävs på skadestånd eller har behov av rättsskydd.

I dagsläget har uppskattningsvis knappt 97 procent av befolkningen i Sverige en hemförsäkring. Sålunda saknar drygt tre procent, upp emot 400 000 individer, en hemförsäkring vilket innebär att de står utan bland annat rättsskydd och ekonomiskt skydd såväl hemma som på resa. Det är något vanligare att män saknar en hemförsäkring liksom utrikes födda.

Diagram 11. Uppskattad andel individer som har hemförsäkring, 2023
Procent

Anm.: Diagrammet bygger på en undersökning av levnadsförhållanden för olika grupper i befolkningen som är 16 år och äldre i Sverige, utförd av SCB 2023.
Källa: SCB.

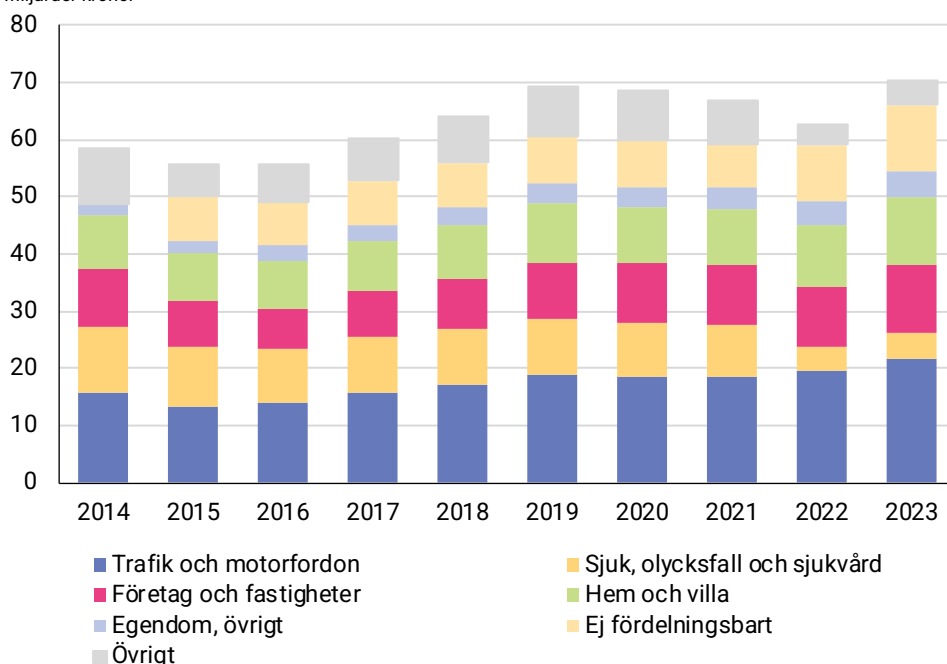
Utbetalda försäkringsersättningar ökar när antalet skador ökar

Skadeförsäkringsersättningar betalas ut för skador som kan uppkomma vid till exempel bilolycka, vattenläcka i hemmet, eller om den försäkrade råkar ut för stöld. Ersättningar kan också betalas ut om en person råkar ut för sjukdom eller olycka som påverkar möjligheten att arbeta och tjäna ihop till sin inkomst. Under 2023 anmäldes 3,4 miljoner skador till skadeförsäkringsföretagen för skador inom egendomsförsäkringen. Det är en ökning med 11 procent. Under samma period ökade utbetalda ersättningar med 12 procent.

Sammanlagt betalades det ut drygt 70 miljarder kronor i skadeersättningar under 2023. Mer än hälften (56 procent) av ersättningarna gällde skador som inträffat under 2023, medan resten gällde skador som inträffat tidigare år. Skälet till fördröjningen av utbetalning är dels att vissa typer av skador, såsom en del brand- och trafikskador, kan ta lång tid att utreda, dels att skadeanspråk ibland uppstår först en tid efter det att skadan skedde. Skadeersättningar kan även betalas ut som livränta för en lång tidsperiod för den som på grund av till exempel trafikskada eller arbetsskada har drabbats av nedsatt arbetsförmåga. Utbetalning av livränta kompenserar på det sättet för framtida inkomstförluster.

Den största delen av de utbetalda ersättningarna under 2023 var för skador kopplade till trafik- och motorfordonsförsäkring. Dessa skador stod för nästan en tredjedel (31 procent). Därefter kom skador kopplade till hem- och villaförsäkring respektive skador inom företag- och fastighetsförsäkring (17 procent vardera). Skador inom sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring stod för sju procent liksom inom övrig egendomsförsäkring (till exempel båt-, djur- och produktförsäkring). Totalt betalades 12 miljarder kronor till företag och resterande ersättningar, 59 miljarder kronor, betalades ut till hushåll och individer.

Diagram 12. Utbetalda skadeersättningar till hushåll och företag för skadeförsäkring
Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

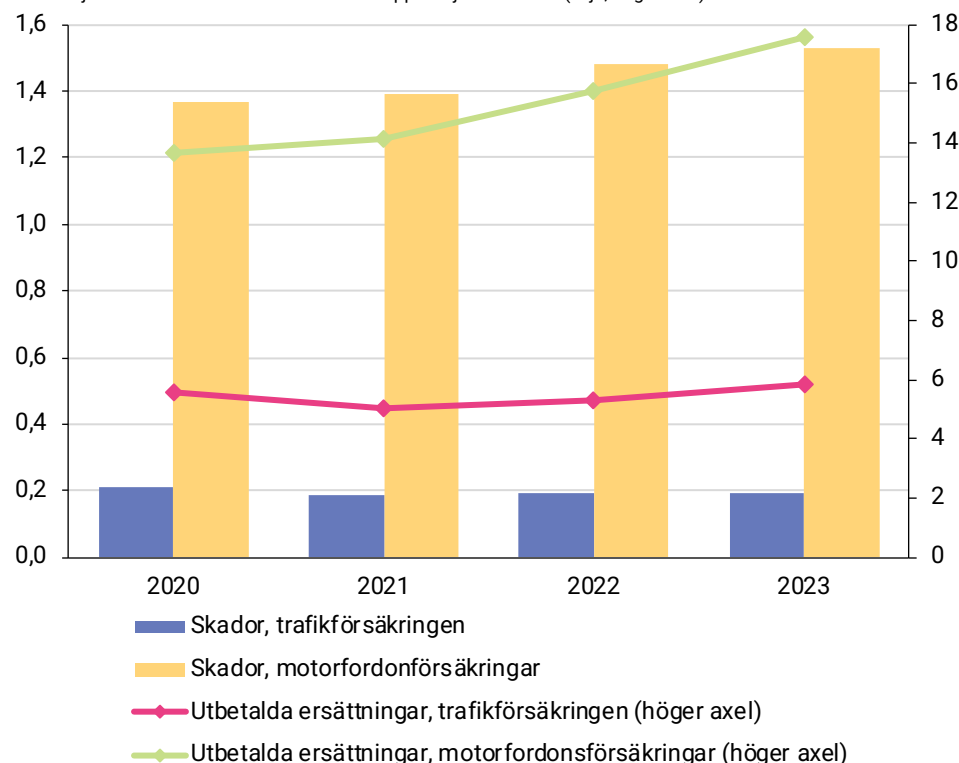
Försäkringsersättningar ökar för motorfordonsförsäkring

I Sverige ska varje motordrivet fordon som körs i trafik ha en trafikförsäkring som ersätter personskador och skador på någon annans fordon vid en olycka. För föraren som orsakat olyckan täcks inte skador på det egna fordonet av trafikförsäkringen. För det skyddet krävs en separat motorfordonsförsäkring. Sådana försäkringar kan även täcka andra försäkringsmoment såsom stöld och skador på fordonet. Under 2023 betalades det ut sammanlagt drygt 23 miljarder kronor i försäkringsersättningar för skador inom någon av dessa försäkringar. Utbetalningarna avsåg totalt drygt 1,7 miljoner skador.

Sedan 2020 har utbetalda ersättningar för skador inom motorfordonsförsäkringar ökat med 29 procent och utbetalda ersättningar för skador inom trafikförsäkringen har ökat med 4 procent. Samtidigt har antalet skador för vilka det har gjorts utbetalningar för under året ökat med 12 procent för motorfordonsförsäkringar och minskat med 10 procent för trafikförsäkringar.

Diagram 13. Utbetalda försäkringsersättningar och antal skador för vilka det gjorts utbetalningar under året

Antal miljoner skador och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (linje, höger axel)

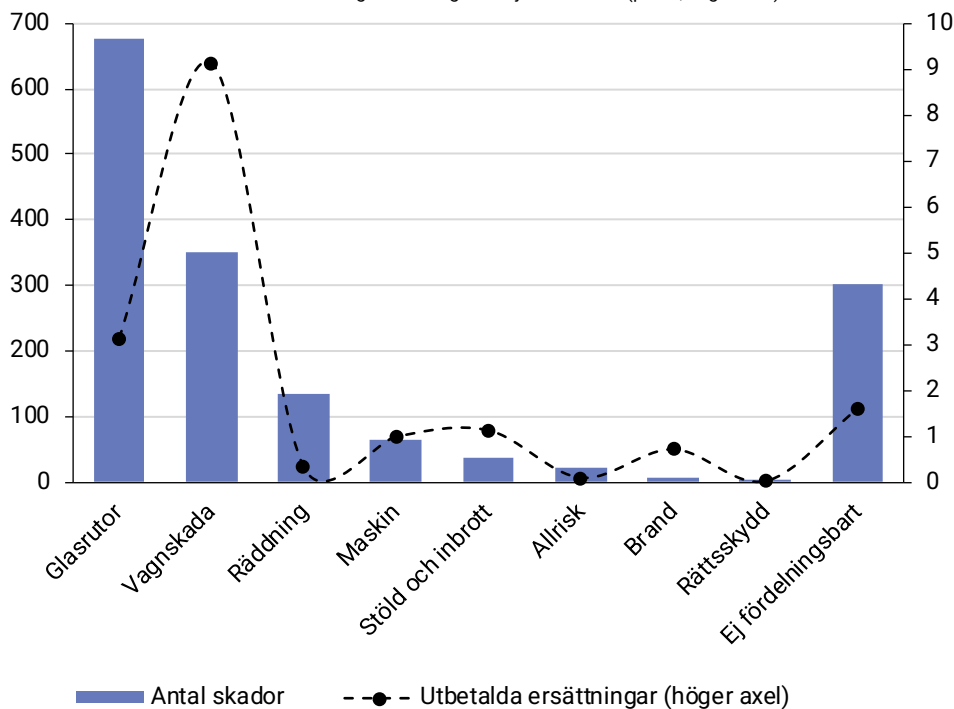
Källa: Svensk Försäkring.

Glasskador den vanligaste skadan på fordon

Den mest förekommande skadan som försäkringsföretagen betalade ut ersättning för under 2023 var glasskador till exempel skador på fordonens vindrutor. Utbetalningarna för glasskador uppgick till 3,1 miljarder kronor. Den skada som det betalats ut högst ersättning för totalt sett var däremot vagnskador (skador på fordonet), där utbetalningarna uppgick till 9,1 miljarder kronor.

Diagram 14. Skador inom motorfordonsförsäkring fördelat per typ av skada, 2023

Antal tusen skador och utbetalda försäkringsersättningar i miljarder kronor (punkt, höger axel)

Källa: Svensk Försäkring.

Antal skadade och omkomna i trafiken minskar

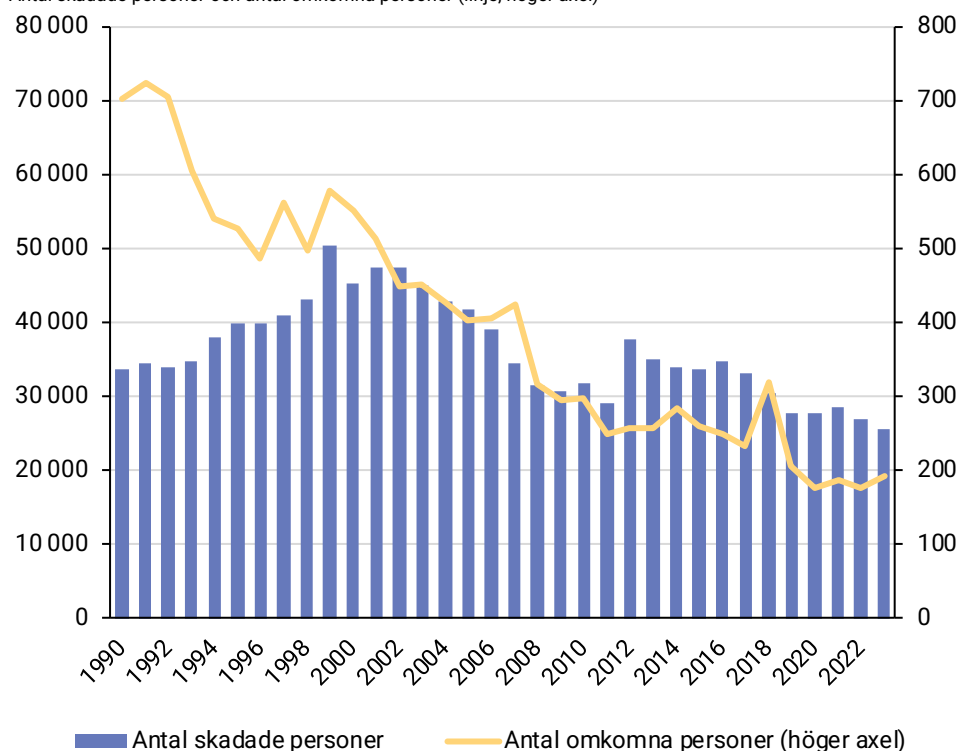
Antalet omkomna personer i trafiken har minskat trendmässigt sedan 1990. Antalet individer som skadas i trafiken har också minskat, men inte i samma utsträckning. Det ska dock betraktas mot att fordonsparken har ökat kraftigt de senaste decennierna. Antalet skadade är relativt sett färre idag som ett resultat av ett riktat trafiksäkerhetsarbete och en utveckling mot allt säkrare bilar. Personskador kan innebära komplicerade utredningar med långa skaderegleringstider och ersättningar som betalas ut över en lång tid (så kallade skadelivräntor).

Den statistik som presenteras här bygger på uppgifter som rapporterats till skadeförsäkringsföretag inom ramen för den obligatoriska trafikförsäkringen. Den visar att under 2023 omkom 192 personer och närmare 26 000 personer skadades i trafiken. I två fall av tre skedde olyckorna antingen då personen färdades i eller blev påkörd av privatägda personbilar.

Under den senaste 10-årsperioden har antalet omkomna minskat från 285 personer till 192 personer, vilket är en minskning med 33 procent. Under samma period har antalet skadade minskat från 34 000 personer till knappt 26 000 personer, en minskning med 25 procent.

Diagram 15: Antal skadade och antal omkomna personer i trafiken

Antal skadade personer och antal omkomna personer (linje, höger axel)

Källa: Svensk Försäkring.

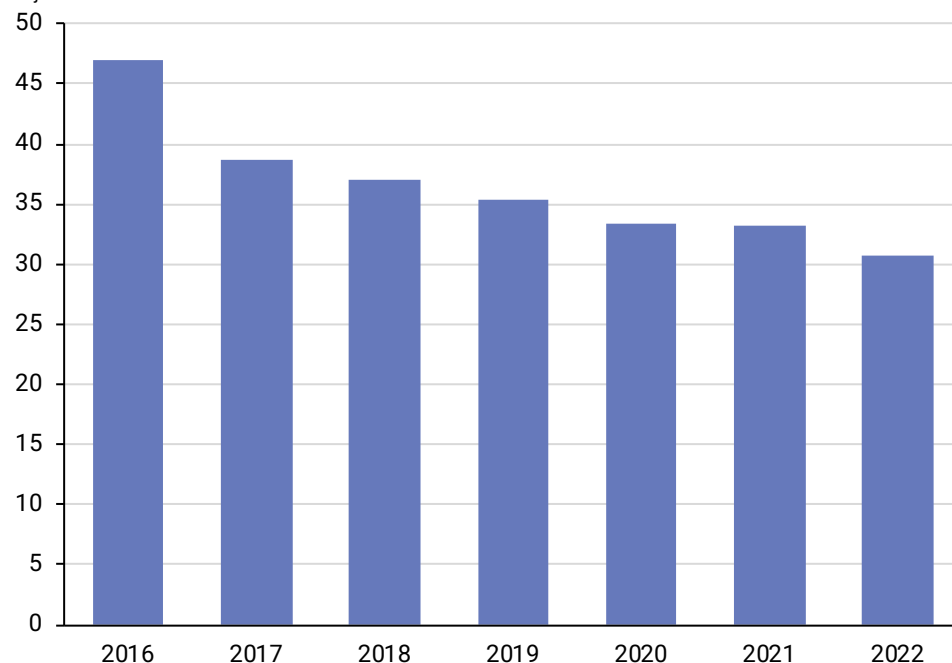
Utbetalda skadelivräntor minskar när antalet trafikskador minskar

Trafikförsäkring är en obligatorisk försäkring för alla motordrivna fordon som körs i trafik. Den kan ge ersättning för personskador och skador på någon annans fordon vid en olycka och även ersätta vissa skador på till exempel vägräcken och lyktstolpar.

När en person drabbas av en personskada efter en olycka i trafiken och skadorna blir så pass allvarliga att personen blir sjukskriven kan det vara möjligt att få ersättning från trafikförsäkringen för den inkomstförlust som uppstår. Inkomstförlusten beräknas utifrån skillnaden mellan den inkomst som den skadelidande skulle haft som oskadad och de inkomster som personen faktiskt har efter olyckan. Ersättning för inkomstförlust betalas ut löpande, så kallad livränta. Beroende på hur långvarig och allvarlig skadan är kan den även ge rätt till ersättning för de pensionsförluster den medför. Skadelivräntor betalas vanligen ut så länge den skadelidande lever.

Under 2022 betalades det ut skadelivräntor för personskador i trafiken på totalt närmare 31 miljarder kronor för skador som hade inträffat under åren fram till och med 2022. Av det totala beloppet avsåg 6 procent (2 miljarder kronor) skador som hade inträffat under 2022, resterande avsåg skador som skett under många år tillbaka i tiden. Det totala årliga beloppet som betalas ut har minskat kraftigt sedan 2016 i takt med att antalet skadade i trafiken har minskat. Minskningen uppgår till 35 procent (16 miljarder kronor).

Diagram 16. Utbetalda skadelivräntor för personskador i trafiken
Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

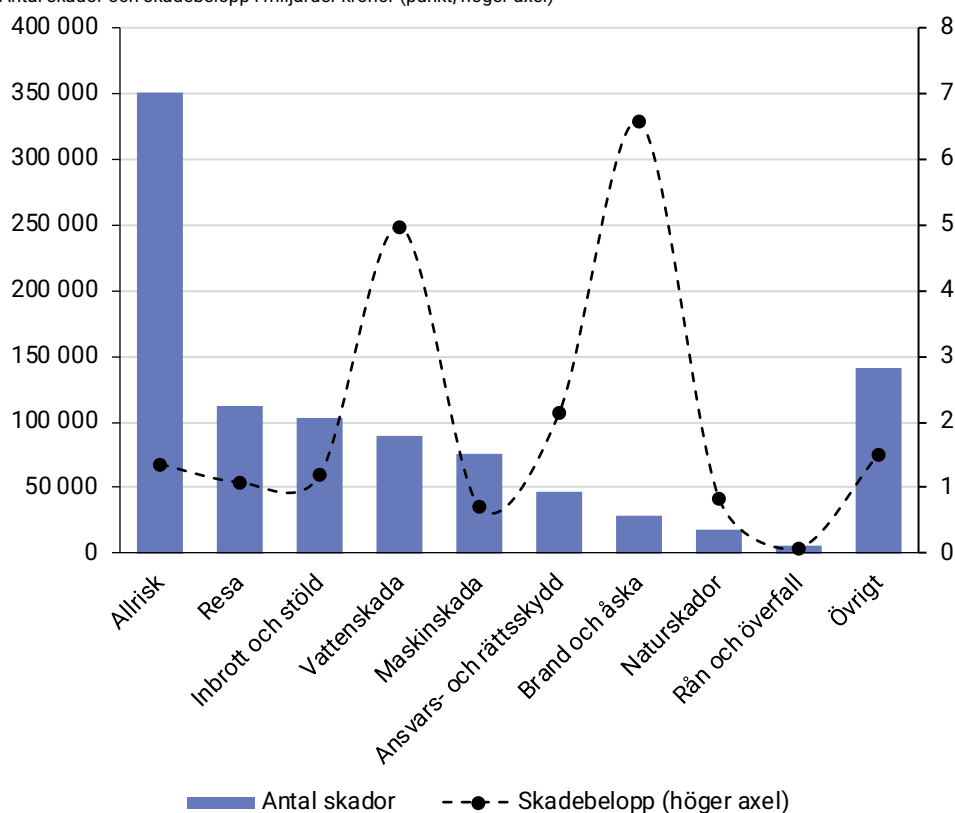
Skador orsakade av brand och åska är de dyraste skadorna

En av de vanligaste anledningarna till att hushåll och företag får utbetalning från en försäkring är en så kallad allriskskada, vilken täcks av en allriskförsäkring. En sådan försäkring, som ofta ingår i hemförsäkringen, gäller när försäkringstagaren råkat ut för en plötslig och oförutsedd olyckshändelse. Det kan exempelvis röra sig om händelser som att den försäkrade tappar kameran i marken vid resa eller glömmet plånboken på bussen. Under 2022 inträffade drygt 351 000 allriskskador. För dessa skador betalade skadeförsäkringsföretagen ut sammanlagt närmare 1,4 miljarder kronor.

De mest kostsamma skadorna var dock skador orsakade av brand och åska följt av vattenskadorna. För brand- och åskskador var det sammanlagda utbetalda skadebeloppet 6,6 miljarder kronor, och för vattenskadorna 5 miljarder kronor under 2022.

Diagram 17. Antal skador och skadebelopp för hushåll och företag, 2022

Antal skador och skadebelopp i miljarder kronor (punkt, höger axel)

Källa: Svensk Försäkring.

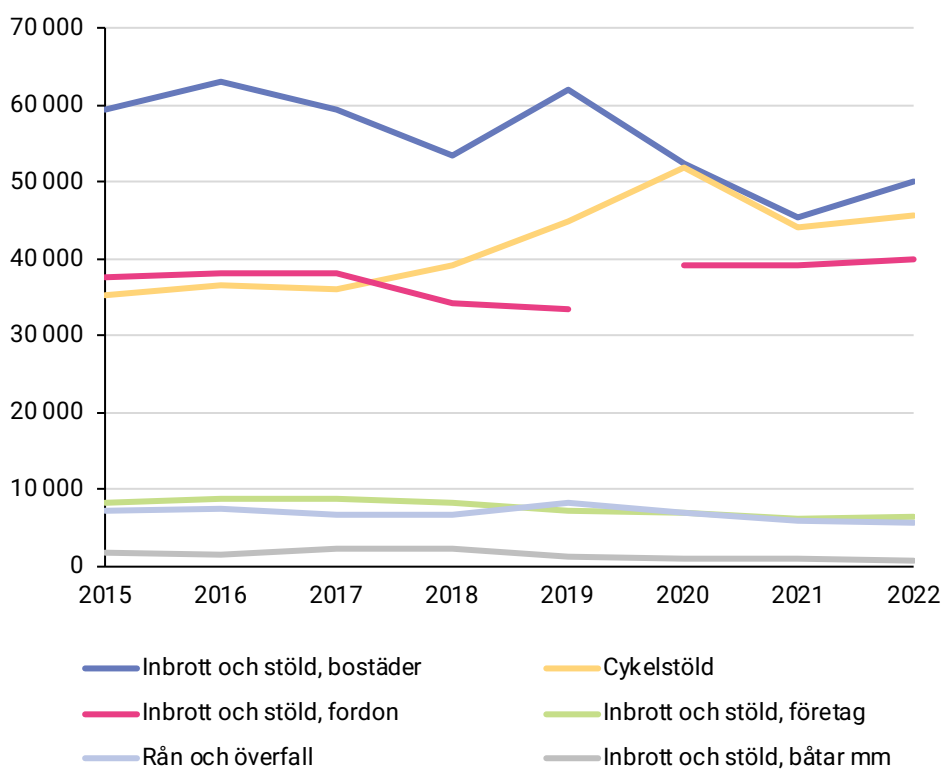
Inbrott och stöld är de vanligaste tillgreppsbroten

Inbrott och stöld i bostäder, företag och fordon utgör, tillsammans med bland annat cykelstölder och rån, så kallade tillgreppsbrott. De är relativt vanliga brott som förhållandevis många personer drabbas av.

Under 2022 inträffade drygt 148 000 försäkringsskador som utgör så kallade tillgreppsbrott. De vanligaste tillgreppsbroten var inbrott och stöld, varav 50 000 skador drabbade bostäder och drygt 6 000 skador drabbade företag. Därutöver inträffade 46 000 cykelstölder, 6 000 rån samt 40 000 skador avseende stölder av eller ur fordon.

Inbrott och stölder från bostäder har minskat trendmässigt sedan toppnoteringen år 2016. Nedgången var särskilt kraftig under pandemiåren och kan vara kopplad till att många vistades mer i hemmet under denna period vilket gjorde det svårare för inbrottstjuvarna att göra inbrott.

Diagram 18. Antal skador orsakade av tillgreppsbrott i bostäder, företag och fordon
Antal skador

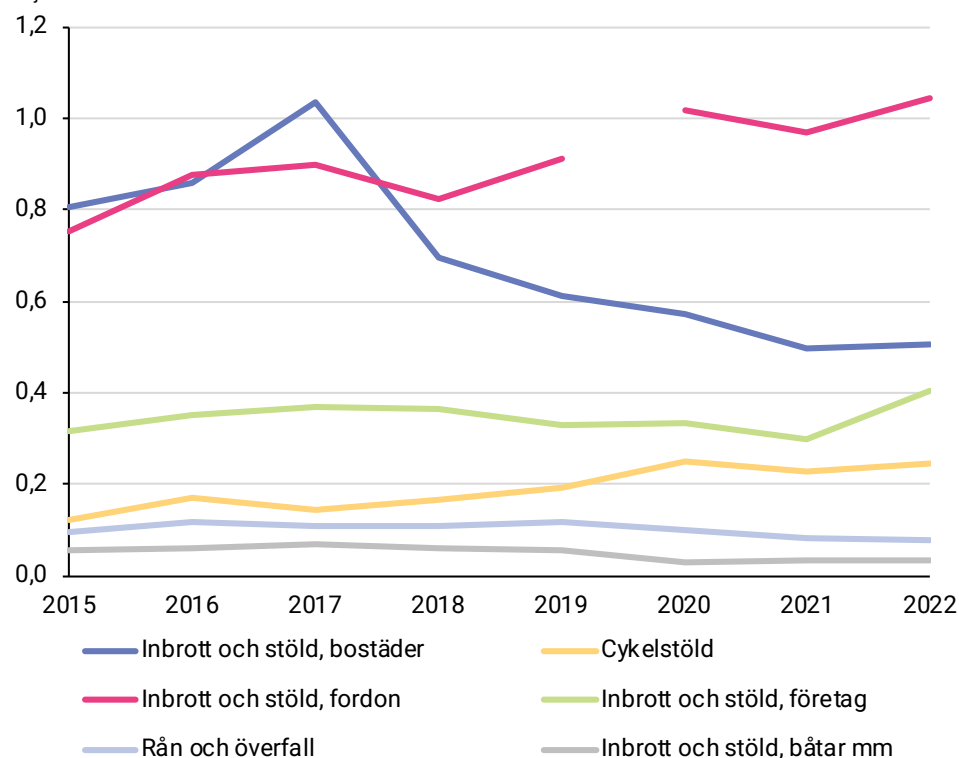
Anm. För kategorin "inbrott och stöld, fordon" finns ett tidseriebrott 2019/2020 på grund av statistikomläggning. Tidsserien före 2019 är inte jämförbar med tidsserien från 2020 och framåt.
Källa: Svensk Försäkring.

Störst skadebelopp för tillgreppsbrott av och ur fordon

För skador som utgör tillgreppsbrott i bostäder, företag, båtar och fordon betalade skadeförsäkringsföretagen ut sammanlagt mer än 2,3 miljarder kronor under 2022. Nästan hälften, 45 procent motsvarande 1 miljard kronor, av det totala beloppet betalades ut för inbrott i och stöld ur fordon. Vidare betalades 22 procent av det totala beloppet ut för inbrott i och stöld från bostäder.

Sedan 2015 har framför allt utbetalningarna för inbrott och stöld i bostäder minskat kraftigt, från 807 miljoner kronor till 506 miljoner kronor, vilket är en minskning med 38 procent.

Diagram 19. Utbetalda skadebelopp för tillgreppsbrott i bostäder, företag och fordon
Miljarder kronor

Anm. För kategorin "inbrott och stöld, fordon" finns ett tidsseriebrott 2019/2020 på grund av statistikomläggning. Tidsserien före 2019 är inte jämförbar med tidsserien från 2020 och framåt.
Källa: Svensk Försäkring.

Bränder sker oftast i bostäder

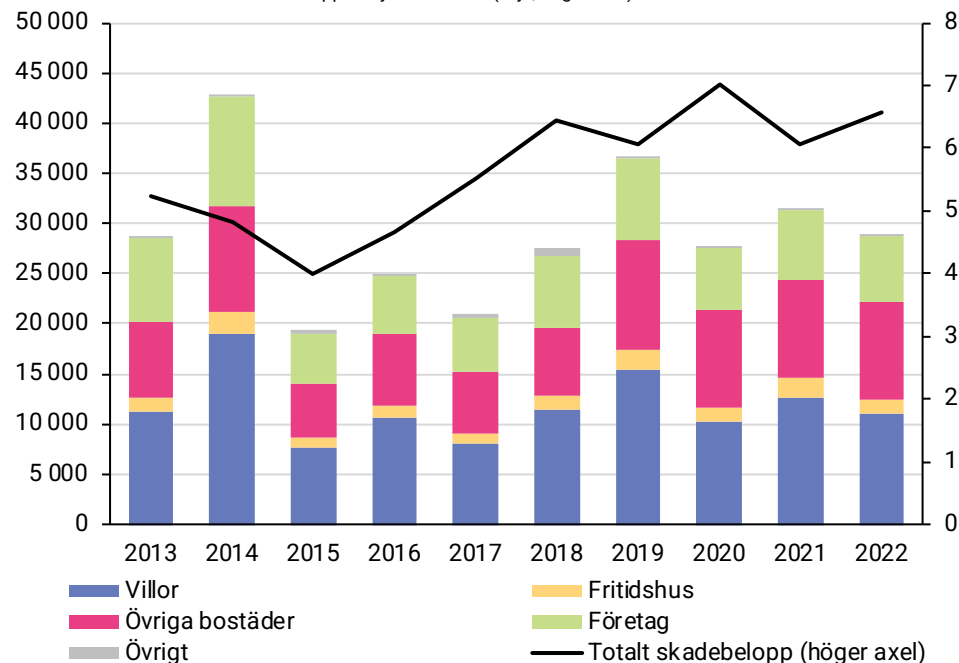
Under 2022 inträffade närmare 29 000 skador orsakade av brand och åska som täcktes av hem-, villa-, fritidshus-, båt- eller företags- och fastighetsförsäkring. För dessa skador betalade skadeförsäkringsföretagen ut sammanlagt knappt 6,6 miljarder kronor i försäkringsersättningar. Skadeersättningarna för brand- och åskskador varierar mycket beroende på vilken typ av egendom som har blivit skadad, vad den är värderad till, samt hur omfattande skadan är. Antalet skador orsakade av brand och åska är förhållandevis få. Av det totala antalet skador som inträffade i bostäder och företag under 2022 så orsakades knappt tre procent av brand och åska. Dessa skador stod dock för nästan en tredjedel av det totala beloppet för samtliga skadeutbetalningar för hushåll och företag. Majoriteten av alla bränder, 77 procent, sker i bostäder och 23 procent sker i företag.

I många fall kan det vara svårt att veta exakt vad som orsakade en brand. Av det antal bränder som inträffade under perioden 2017–2022 var det en tredjedel (34 procent) där orsaken inte har kunnat fastställas. De utbetalade skadebeloppen för dessa skador står för 62 procent. Det beror bland annat på att om en byggnad helt och hållet har brunnit ned kan det vara nästintill omöjligt att utreda den exakta brandorsaken. Kostnaden för återuppbyggnad blir förstås högre när fastigheten är totalförstörd och behöver byggas upp på nytt.

Av de bränder där orsak har kunnat fastställas är det framför allt bränder orsakade av olika typer av elfel som ger upphov till dyra skador. Under perioden 2017–2022 inträffade sammanlagt nästan 24 000 bränder orsakade av olika slags elfel. Det kan till exempel handla om kortslutningar i apparater och elfel i fasta elinstallationer. Sammantaget för denna period betalades det ut 6,2 miljarder kronor med anledning av elfel.

Diagram 20. Antal brand- och åskskador samt skadebelopp för hushåll och företag

Antal skador och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (linje, höger axel)

Källa: Svensk Försäkring.

Natursakade skador varierar över tid

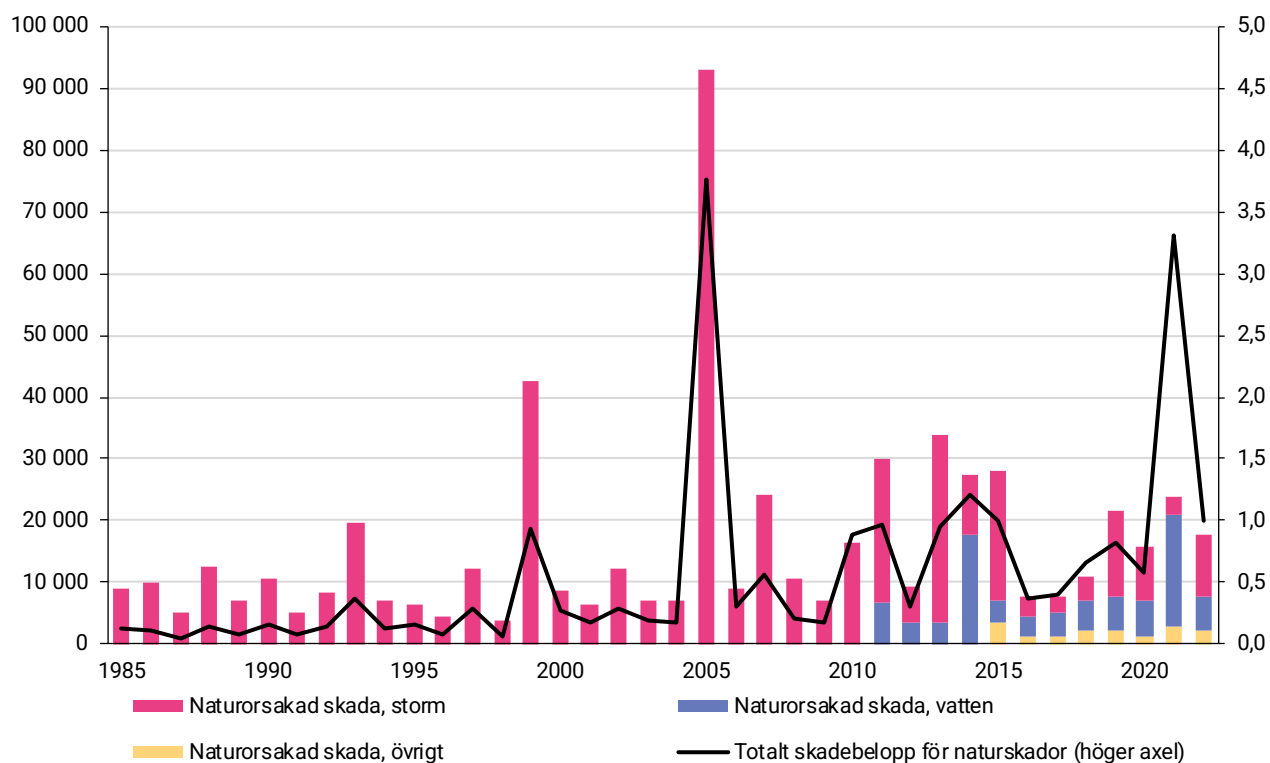
Natursakade skador omfattar skador som uppstår vid extrema väderförhållanden såsom till exempel storm, skyfall, översvämning, jordskred och lavin.

Under 2022 inträffade närmare 18 000 natursakade skador i Sverige som täcktes av försäkringar, varav merparten (10 000 skador) var orsakade av stormar. Totalt betalade skadeförsäkringsföretagen ut drygt 1 miljard kronor i ersättningar för natursakade skador under 2022.

Skadekostnaderna för natursakade skador var som högst 2005 följt av 2021. År 2005 orsakade stormen Gudrun stor skada i södra Sverige och sammanlagt betalade försäkringsföretagen ut 3,8 miljarder kronor i ersättningar för skador som orsakats av naturhändelser det året. Under 2021 var det främst Gävleborgs län som drabbades av skador orsakade av skyfall med översvämningar som följd.

Diagram 21. Antal natursakade skador och skadebelopp för hushåll och företag

Antal skador och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (linje, höger axel)

Källa: Svensk Försäkring.

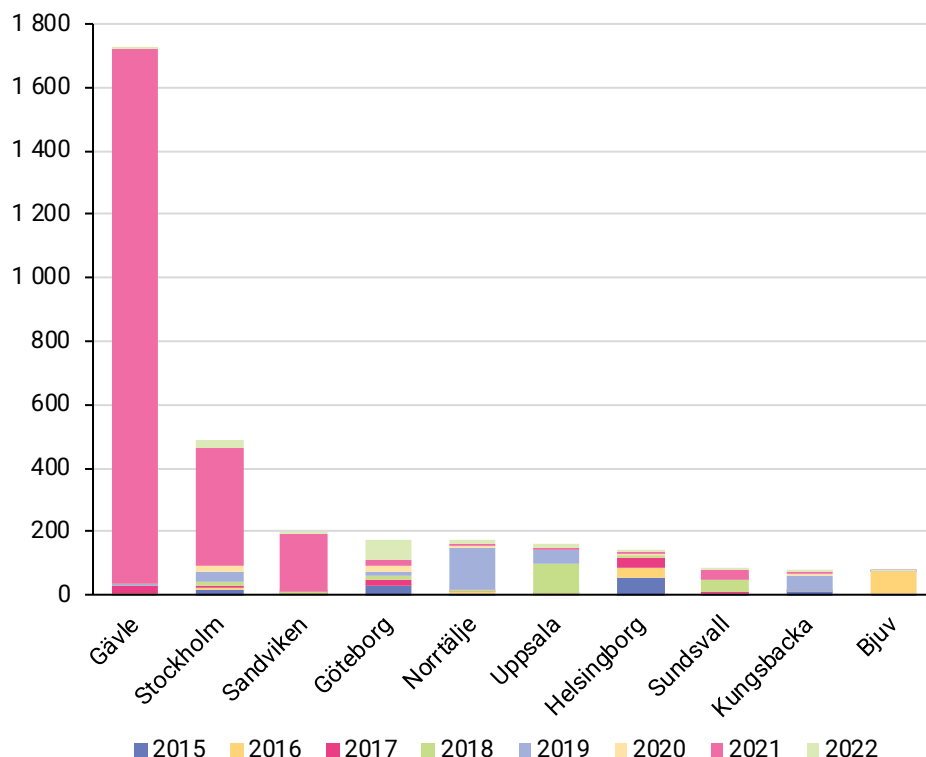
Stor variation i vilka områden som drabbas av naturorsakade skador

Över tid befaras antalet naturorsakade skador öka i takt med att konsekvenser av klimatförändringarna blir alltmer kännbara. Antalet naturorsakade skador varierar mycket, inte bara mellan åren utan också mellan olika geografiska områden. Det kan gå lång tid från det att ett område drabbas till dess att samma område drabbas igen.

Under perioden 2015–2022 har försäkringsföretagen betalat ut skadeersättningar för totalt 133 700 skador orsakade av väder- och naturhändelser. Det innebär ett genomsnitt på 16 700 skador per år under perioden. Dessa skador har orsakats av stormar, översvämningar, jordskred, berggras, jordskalv, erosion, sättningar till följd av sänkt grundvattennivå, hagel, snötryck, laviner med mera. Kostnaden för skadorna uppgick till drygt 8,1 miljarder kronor, vilket i genomsnitt innebär drygt 1 miljard kronor per år. Eftersom antalet naturorsakade skador varierar mellan åren, varierar också de skadebelopp som skadorna orsakar på egendom.

De mest drabbade kommunerna under perioden 2015 till 2022 är Gävle följt av Stockholm och Sandviken. Skadebeloppen är oftast högst i områden med större koncentrationer av bostäder och annan bebyggelse. De höga skadebeloppen för Gävle och Sandviken beror främst på de kraftiga skyfall som inträffade 2021 och som ledde till omfattande översvämningar med skador på bostäder och företagsfastigheter som följd. Gävle kommun stod för hälften av de totala skadekostnaderna under 2021.

Diagram 22. Totalt skadebelopp för naturorsakade skador för de 10 mest drabbade kommunerna i Sverige
Miljoner kronor

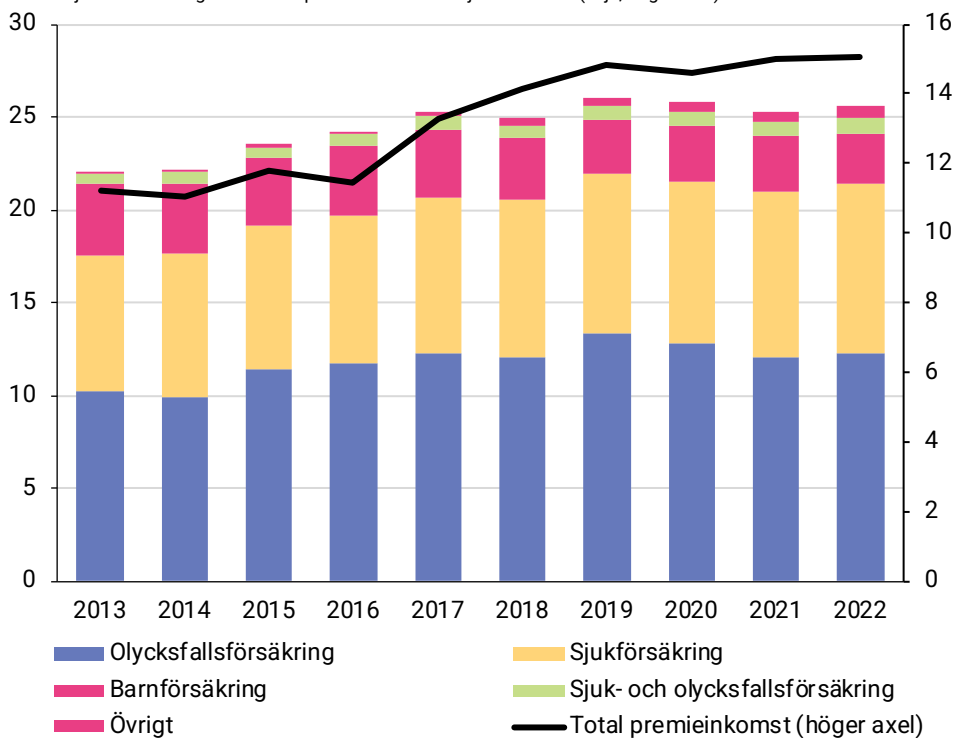
Källa: Svensk Försäkring (rapporten *Naturorsakade försäkringsskador i Sverige 2015–2022*).

Närmare 26 miljoner sjuk- och olycksfallsförsäkringar

I slutet av 2022 fanns det i Sverige närmare 26 miljoner försäkringsavtal inom produktområdet sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa försäkringar betalade försäkringstagarna drygt 15 miljarder kronor i premier. Anledningen till att det finns så många sjuk- och olycksfallsförsäkringar är att en individ kan ha flera sådana försäkringar. Knappt hälften (48 procent) var olycksfallsförsäkringar och en dryg tredjedel (36 procent) var någon form av sjukförsäkring. Det finns också kombinerade sjuk- och olycksfallsförsäkringar, till exempel barnförsäkring. De sistnämnda utgjorde ungefär elva procent av samtliga sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Ungefär tre procent var kombinerade sjuk- och olycksfallsförsäkringar för vuxna.

Drygt 43 procent av de sjuk- och olycksfallsförsäkringar som fanns vid slutet av 2022 betalades inte av individen själv utan av individens arbetsgivare. Omkring 39 procent av försäkringarna var gruppförsäkringar, där en företrädare, till exempel ett fackförbund, har avtalat fram en lösning som individen via sin anställning eller sitt medlemskap får möjlighet att teckna, ofta till ett förmånligt pris. Resterande sjuk- och olycksfallsförsäkringar var individuella försäkringar, där individen själv har tecknat försäkringen.

Diagram 23. Sjuk- och olycksfallsförsäkringar
Antal miljoner försäkringar och total premieinkomst i miljarder kronor (linje, höger axel).

Källa: Svensk Försäkring.

Allt fler har en sjukvårdsförsäkring

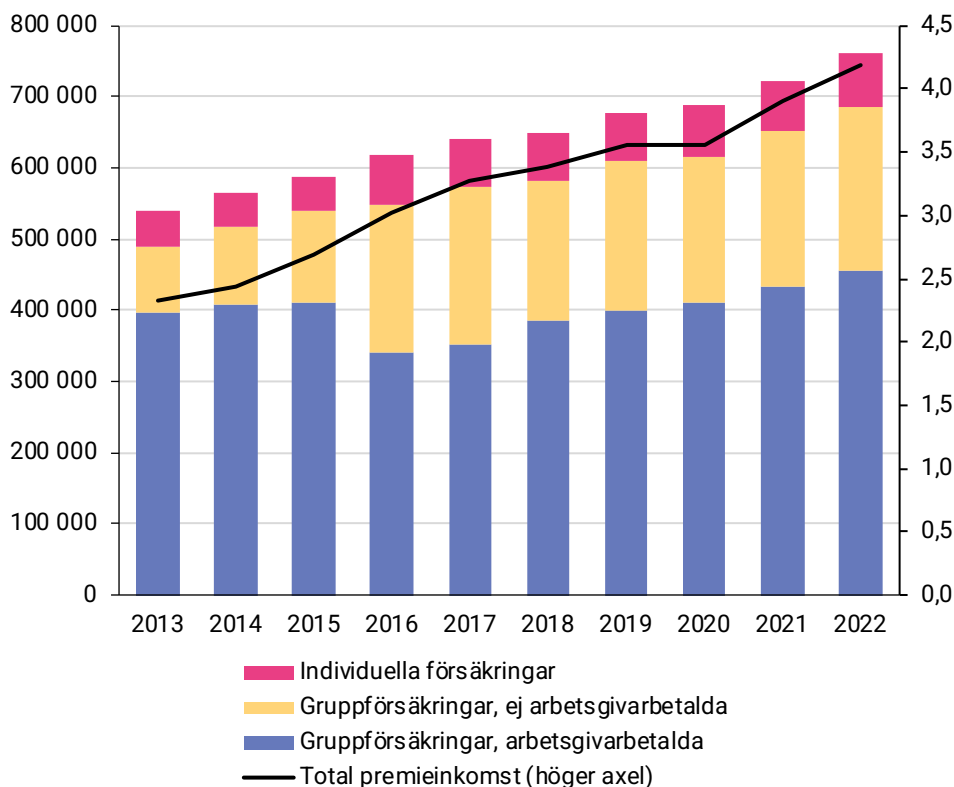
Sjukvårdsförsäkring är en försäkring som vanligen omfattar både sjukvårds- och rehabiliteringstjänster. Både livförsäkringsföretag och skadeförsäkringsföretag kan erbjuda sjukvårdsförsäkringar. Livförsäkringsföretagen står för en knapp tredjedel av antalet försäkringar och skadeförsäkringsföretagen står för resterande två tredjedelar.

Antalet sjukvårdsförsäkringar har ökat trendmässigt under en längre tid. Vid slutet av 2022 hade fler än 761 000 personer en sjukvårdsförsäkring. Det är en ökning med 41 procent sedan 2013. Närmare 6 av 10 försäkringstagare får sin försäkring betald av arbetsgivaren och drygt 3 av 10 har tecknat sin sjukvårdsförsäkring som en gruppförsäkring, till exempel via sitt fackförbund. Resterande, cirka tio procent, har en individuell sjukvårdsförsäkring, som individen själv har tecknat.

Under 2022 betalade försäkringstagarna omkring 4,2 miljarder kronor i premier för sjukvårdsförsäkringar. Den vård som ges inom sjukvårdsförsäkringen utförs av privata vårdgivare och finansieras i sin helhet med premier betalda av försäkringstagarna.

Diagram 24. Sjukvårdsförsäkringar

Antal försäkringar och total premieinkomst i miljarder kronor (linje, höger axel).

Källa: Svensk Försäkring.

1,6 miljoner behandlingar inom sjukvårdsförsäkringen

Innehållet i en sjukvårdsförsäkring kan variera något mellan olika försäkringsföretag, men omfattar i regel sjukvårdsrådgivning, vårdplanering och specialistvård. Ofta ingår även förebyggande insatser och rehabiliterande åtgärder. Försäkringen kan också ersätta kostnader för medicin och eftervård. Vården finansieras i sin helhet med premier från försäkringstagarna.

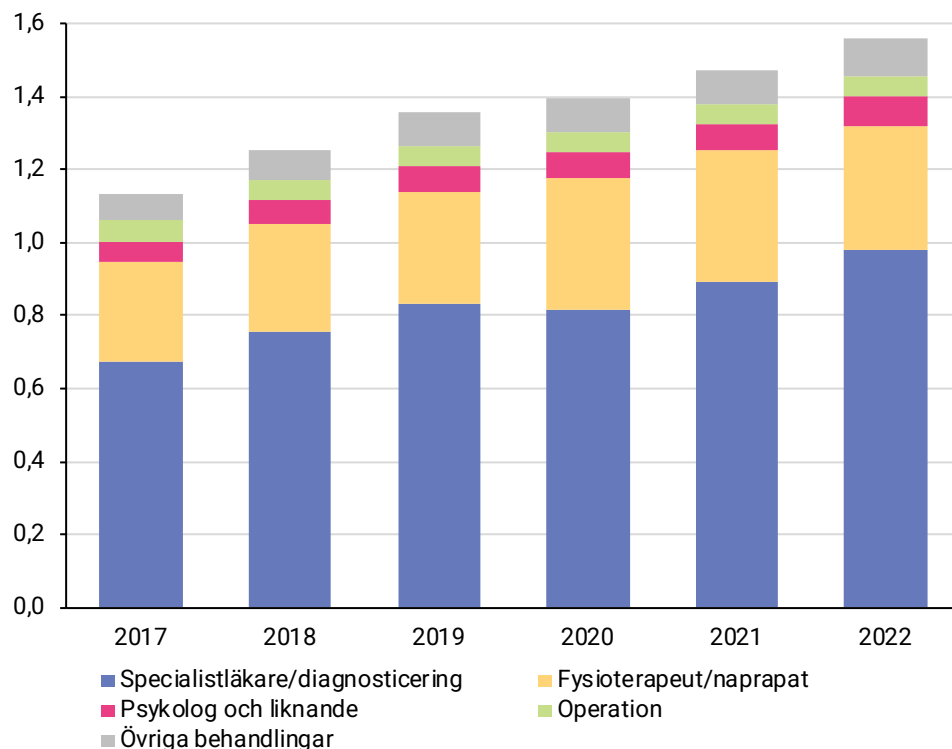
Exempel på insatser som *inte* finansieras eller hanteras inom sjukvårdsförsäkringen är akutvård, intensivvård (IVA), förlossning, kosmetisk behandling och vård i livets slutskede.

Den vård som ges inom sjukvårdsförsäkring handlar huvudsakligen om planerad specialistvård. Till de vanligaste insatserna inom försäkringen hör besök hos fysioterapeut och/eller naprapat samt psykolog. Därför redovisas dessa insatser inom specialistvården här separat. Övriga vanliga insatser inom specialistvården är besök hos hudspecialist, mottagning för öron, näsa, hals, gynekologi/urologi med mera.

Under 2022 utfördes närmare 1,6 miljoner behandlingar inom ramen för sjukvårdsförsäkringen. De allra flesta behandlingarna rörde besök hos specialistläkare för diagnosticering.

Alla insatser inom sjukvårdsförsäkringen föregås av en medicinsk bedömning på motsvarande sätt som inom den offentligfinansierade vården. Vården utförs endast om det kan konstateras att det finns ett behov av vård och den utförs då enbart av privata vårdgivare i Sverige eller utomlands.

Diagram 25. Antal utförda behandlingar inom sjukvårdsförsäkringen
Antal i miljoner

Källa: Svensk Försäkring.

Sjö- och transportförsäkring ökar

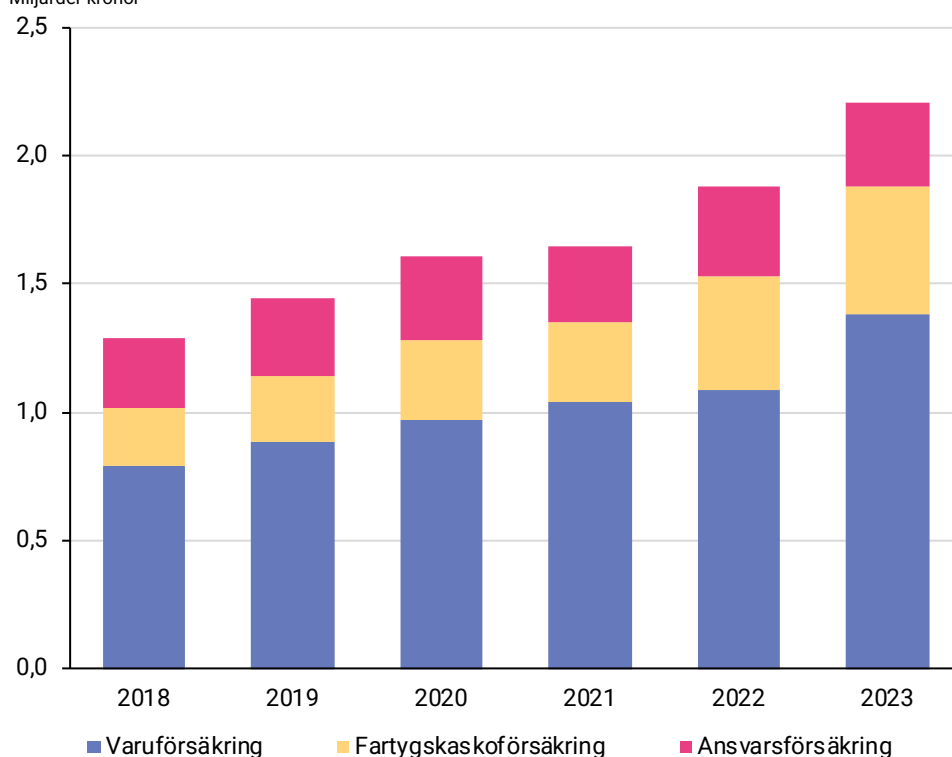
I slutet av 2023 uppgick den totala premieinkomsten för sjö- och annan transportförsäkring till drygt 2,2 miljarder kronor.

Av den totala premieinkomsten för sjö- och annan transportförsäkring utgörs nästan två tredjedelar (63 procent) av varuförsäkring, knappt en fjärdedel (23 procent) av fartygskaskoförsäkring (fartyget) och resten (15 procent) avser ansvarsförsäkring.

Sjö- och transportförsäkringsaffären innefattar såväl nationell som internationell affär. Varuförsäkring avser försäkring av varor under transport och vissa specialförsäkringar som hör till varor. Ansvarsförsäkring avser transportörs- och speditjonsansvar. I fartygskaskoförsäkring ingår försäkring av större och mindre fartyg och produkter som hör till fartygsförsäkring så som till exempel varvförsäkring.

Diagram 26. Premieinkomster för sjö- och annan transportförsäkring

Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

Marknaden för djurförsäkringar växer

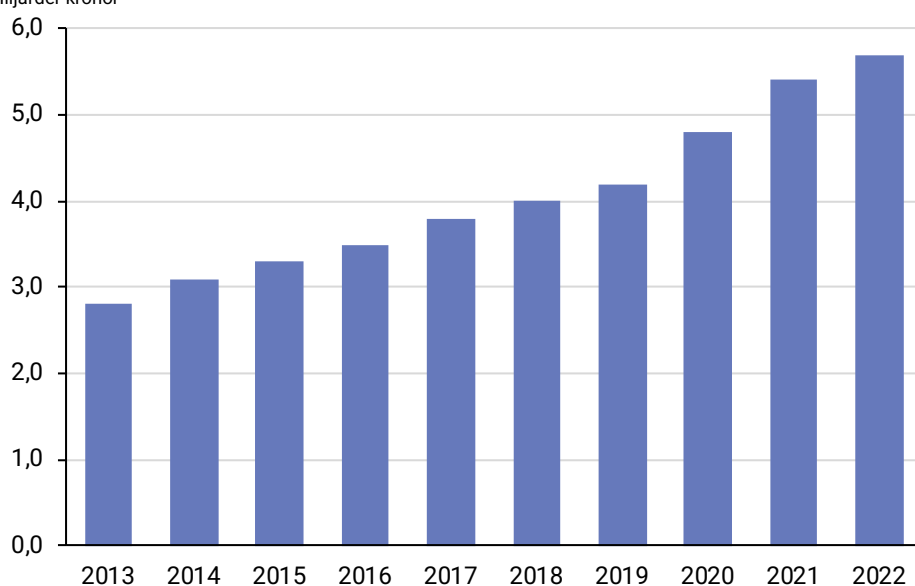
Djurförsäkringar tecknas för att ge ett ekonomiskt skydd för försäkringstagaren genom att ersätta kostnader som kan uppstå när ett djur blir skadat eller drabbas av sjukdom. Försäkringarna ersätter framför allt kostnader för veterinärbesök.

För 2022 betalades det in totalt 5,7 miljarder kronor i premier för olika djurförsäkringar. Den vanligaste djurförsäkringen är hundförsäkring, men en stor del av premierna avser också försäkringar för hästar och katter.

Sett över de senaste tio åren har premieinkomsterna för djurförsäkringar mer än fördubblats. Att premieinkomsterna ökar är mest troligt en följd av att det tecknas fler försäkringsavtal för djur men det kan också bero på att premierna för djurförsäkringarna har höjts eller att försäkringstagarna valt att teckna mer omfattande och därmed dyrare försäkringar.

Diagram 27. Inbetalda premier för djurförsäkringar 2013–2022

Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

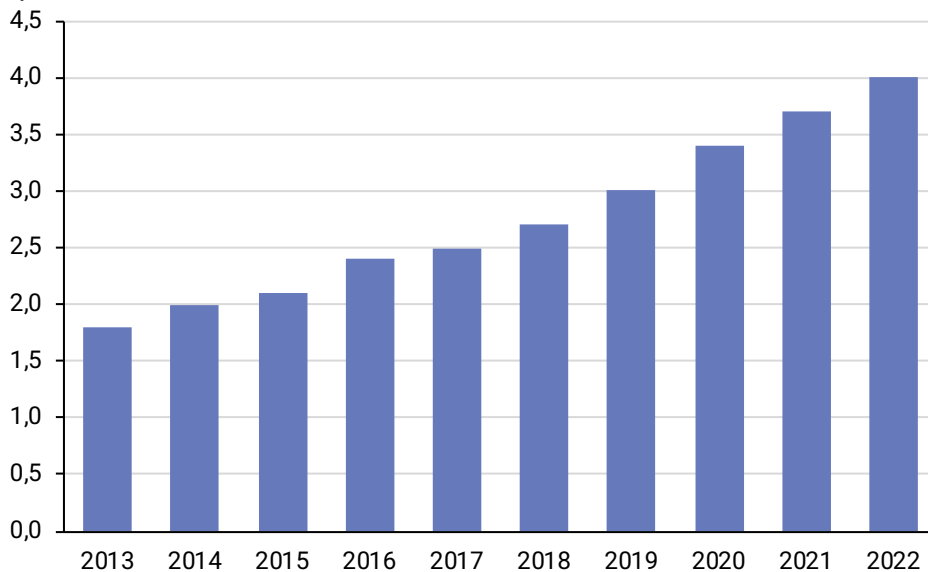
Ökande skadebelopp för djurförsäkringar

De premier som försäkringsföretagen får in ska täcka såväl skaderegleringskostnader som driftskostnader såsom löner och lokaler. Försäkringsföretagen har under 2022 betalat ut totalt 4 miljarder kronor i ersättningar för de kostnader som uppstått i samband med att försäkrade djur har drabbats av sjukdom eller skada. De utbetalda skadebeloppen avser framför allt ersättningar för veterinärvård.

Sett över hela tidsperioden sedan 2013 har de utbetalda skadebeloppen mer än fördubblats.

Diagram 28. Utbetalt skadebelopp för djurförsäkringar, 2013–2022

Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

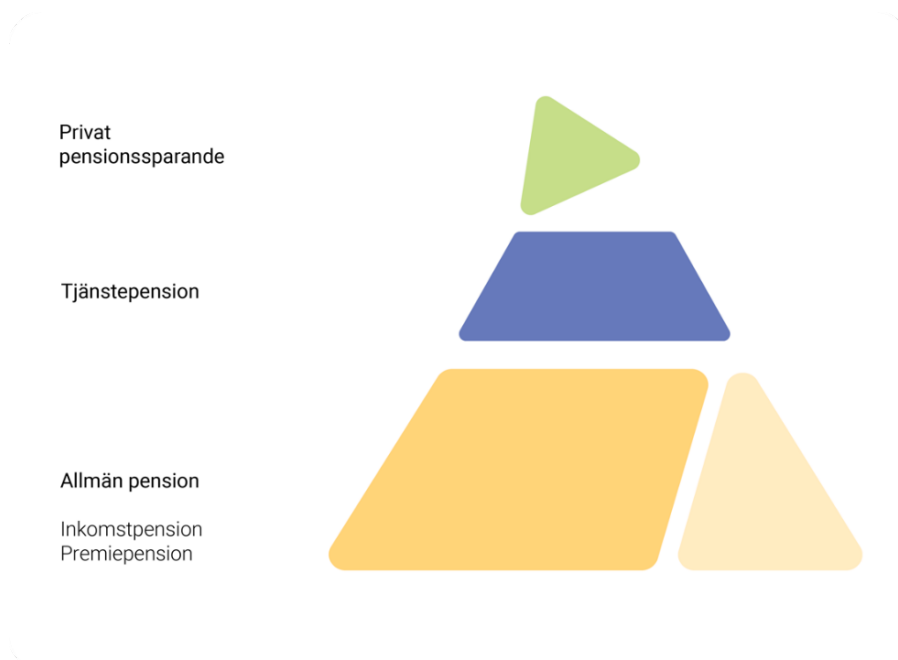
Pensions- och livförsäkring

Inom pensions- och livförsäkring finns det många olika försäkringar från vilka utbetalning sker i samband med pensionering, men det finns även olika former av sparande. Under 2023 betalade livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ut drygt 154 miljarder kronor i tjänstepension och närmare 134 miljarder kronor av det sparande som placerats i privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar.

Tjänstepension och privat pension kompletterar allmän pension

Det svenska pensionssystemet sammanfattas i Figur 1. "Basen", det vill säga det mörkgula och ljusgula området, utgörs av den allmänna inkomstgrundade pensionen bestående av inkomstpension och premiepension. Därutöver finns det skattefinansierade förmåner för pensionärer och efterlevande. Både den inkomstgrundade pensionen och de skattefinansierade förmånerna hanteras av Pensionsmyndigheten.

Figur 1. Det svenska pensionssystemet

Källa: Egen bearbetning av figur från Pensionsmyndigheten.

Tjänstepension är ett komplement till den allmänna pensionen och den kan tryggas av arbetsgivare på olika sätt. Det vanligaste är att arbetsgivare betalar in premier till en pensionsförsäkring, som erbjuds av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag med den anställda som förmånstagare. Andra sätt är att arbetsgivaren tryggar sitt åtagande genom en överföring till en pensionsstiftelse eller genom en avsättning i balansräkningen.

Fram till 2016 fanns det ekonomiska drivkrafter till att ha ett privat pensionssparande genom att sådant sparande var avdragsgillt mot inkomsten. I dag är det endast enskilda näringsidkare och personer som saknar tjänstepension i sin anställning som kan göra avdrag för privat pensionssparande. Livförsäkringsföretagen ger enskilda näringsidkare och privatpersoner möjlighet att teckna privat pensionsförsäkring.

Många olika försäkringar inom pensions- och livförsäkring

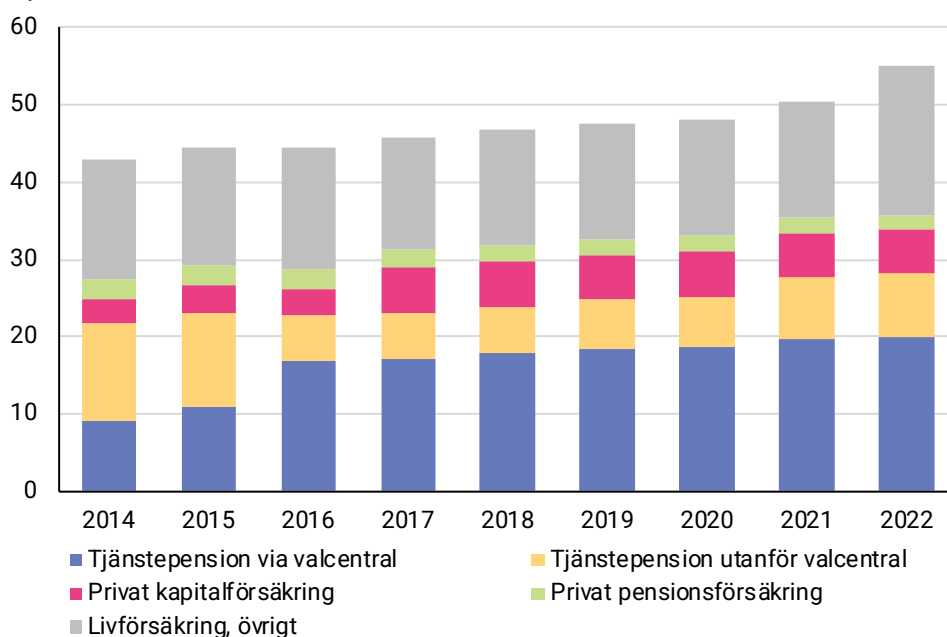
Det finns många olika typer av försäkring inom pensions- och livförsäkring från vilka utbetalning sker i samband med pensionering, men det kan även handla om olika former av sparande.

En tjänstepensionsförsäkring tecknas av arbetsgivaren för den anställda och arbetsgivaren åtar sig att betala premierna för försäkringen. Den anställda är försäkrad och förmånstagare av försäkringen medan arbetsgivaren är försäkringstagare. Om en person har haft flera olika arbetsgivare under livet kan det därför finnas flera olika tjänstepensionsavtal för den individen.

Försäkringssparande kan även ske i privat kapitalförsäkring eller i privat pensionsförsäkring. Kapitalförsäkring är en form av sparande som kan tecknas av både privatpersoner och företag och sparandet kan ske i aktier, fonder och andra värdepapper. Privat pensionsförsäkring är ett sparande som är låst på kontot tills försäkringstagaren fyller 55 år.

Vid slutet av 2022 fanns det totalt närmare 51 miljoner försäkringar inom pensions- och livförsäkring. Mer än hälften (55 procent) av dessa försäkringar var tjänstepensionsförsäkringar. Därutöver fanns det 5,7 miljoner privata kapitalförsäkringar och närmare 2 miljoner privata pensionsförsäkringar.

Diagram 29. Antal försäkringar inom pensions- och livförsäkring
Miljoner

Källa: Svensk Försäkring.

Sparande i privat kapitalförsäkring ökar över tid

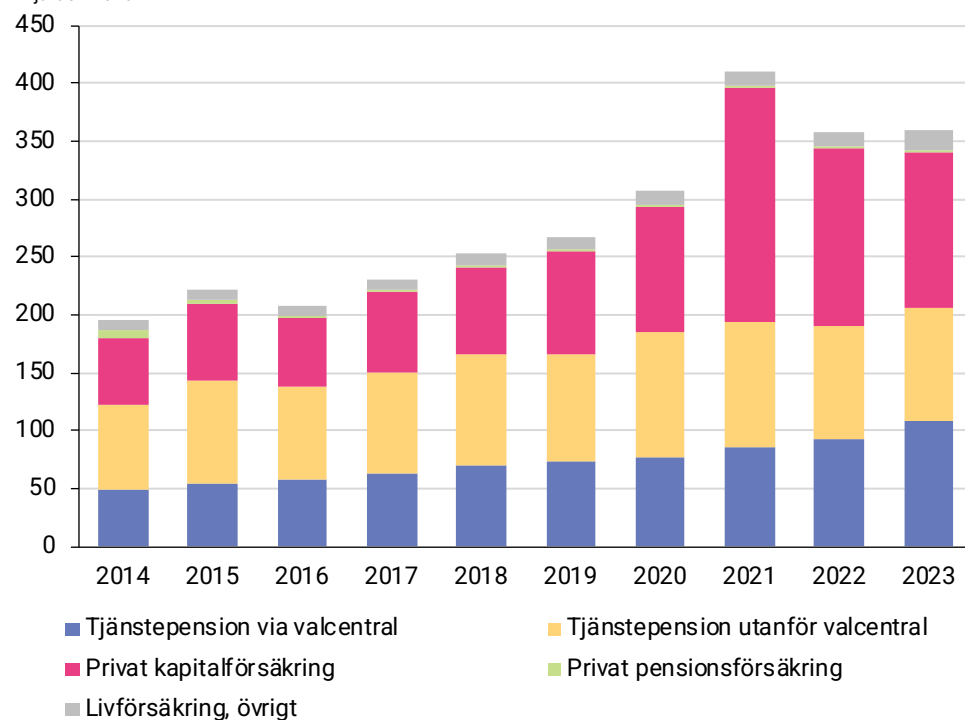
Under 2023 betalades det in knappt 359 miljarder kronor i premier till pensions- och livförsäkringar. Av dessa betalades 207 miljarder kronor till tjänstepension och privat pensionsförsäkring. Det är nästan lika mycket som betalades in till det allmänna pensionssystemet, vilket uppgick till sammanlagt 225 miljarder kronor.¹

Premieinbetalningarna till pensions- och livförsäkringar har under de senaste tio åren ökat med 83 procent och privata kapitalförsäkringar står för närmare hälften (47 procent) av den ökningen.

Sparandet i privat kapitalförsäkring har ökat trendmässigt över tid med en markant ökning under covid-19 pandemin då bland annat ett minskat resande gav utrymme för ett ökat sparande.

Diagram 30. Premieinkomster till pensions- och livförsäkring

Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

¹ Reglering av ålderspensionsavgifter för år 2022, protokoll 2024-03-22, Pensionsmyndigheten.

Utbetalningarna från försäkringsparande ökar

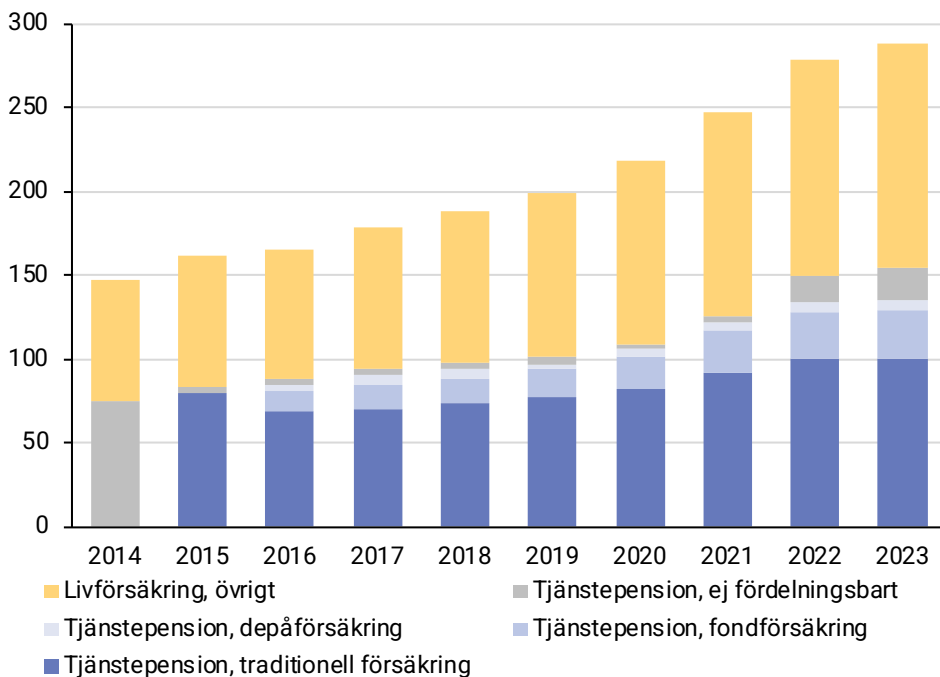
Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen betalar ut försäkringsersättningar i form av tjänstepension och/eller från sparande i bland annat privat kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring. Sammanlagt betalade dessa företag ut närmare 288 miljarder kronor under 2023.

Den största andelen av utbetalningarna gällde sparande i privat kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring. Dessa utgjorde nästan hälften av utbetalningarna (46 procent). Resterande gällde tjänstepensionsutbetalningar, där traditionell försäkring stod för den största delen (35 procent). Vid traditionell försäkring är det försäkrings- och tjänstepensionsföretagen som väljer i vilka tillgångar kapitalet ska placeras i och som bär den finansiella risken. När det gäller fond- och depåförsäkring, är det försäkringstagaren som väljer i vilka fonder, aktier och andra finansiella tillgångar som kapitalet ska placeras i och som bär den finansiella risken.

Under de senaste tio åren har utbetalningarna av tjänstepension mer än fördubblats, en ökning med 104 procent. Utbetalningar från sparande i privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar har under samma period ökat med 85 procent.

Diagram 31. Utbetalda försäkringsersättningar från pensions- och livförsäkring

Miljarder kronor

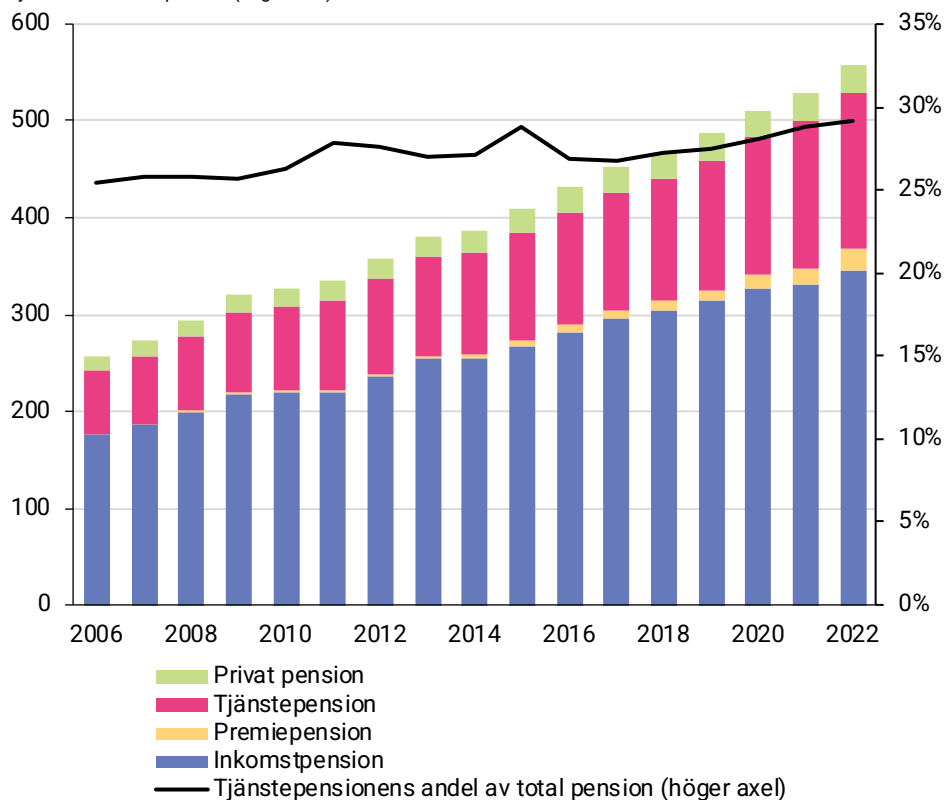
Källa: Svensk Försäkring.

Tjänstepension allt viktigare för den totala pensionen

De sammanlagda pensionsutbetalningarna uppgick under 2022 till 558 miljarder kronor. Det är en fördubbling sedan 2006. Utbetalningarna av allmän inkomstgrundad pension från Pensionsmyndigheten har ökat med 108 procent och utbetalningarna från livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen har ökat med 135 procent. Pensionsmyndigheten betalade under 2022 ut drygt 367 miljarder kronor i inkomst- och premiepension till personer i åldern 55 år och äldre. Utbetalningarna från tjänstepensionsförsäkring och privat pensionsförsäkring uppgick till 191 miljarder kronor. Tjänstepensionen har över tid kommit att bli allt viktigare för den totala pensionen för många individer. Andelen tjänstepension av den totala pensionen har sedan 2006 ökat från 25 till 29 procent och andelen förväntas öka framöver eftersom sparandet i tjänstepension har ökat kraftigt under det sista decenniet.

Förutsättningen för att en tjänstepension ska kunna utbetalas till en individ är att det har gjorts avsättningar ("sparande") till tjänstepension under arbetslivet. Det vanligaste är att arbetsgivaren betalar in premier till ett livförsäkrings- eller tjänstepensionsföretag som förvaltar kapitalet tills dess att det är dags för utbetalning. En individ som har haft flera olika arbetsgivare under arbetslivet kan ha flera olika tjänstepensionsförsäkringar. En arbetsgivare kan även finansiera och trygga sitt tjänstepensionsåtagande i så kallad egen regi genom en överföring till en pensionsstiftelse eller genom en avsättning i balansräkningen. Av totalt utbetalda tjänstepensioner under 2022 stod livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen för omkring 75 procent.

Diagram 32. Pensionsutbetalningar samt tjänstepensionens andel av total pension
Miljarder kronor och procent (höger axel)

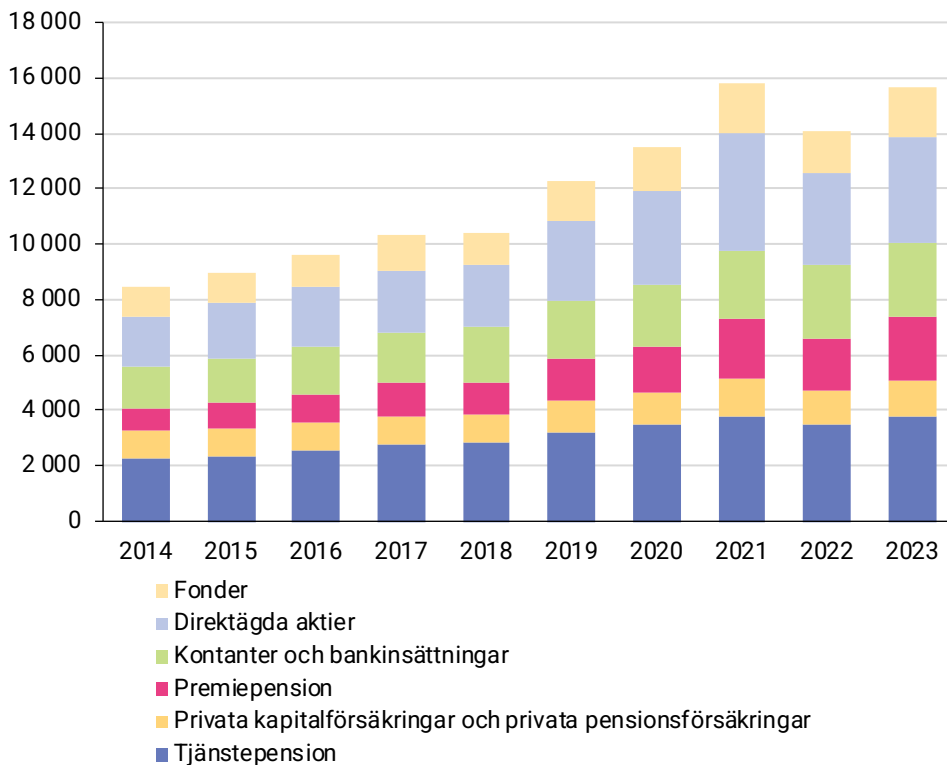
Källa: Pensionsmyndigheten och Svensk Försäkring.

Pensionskapital utgör en betydande del av hushållens finansiella sparande

Svenska hushåll har under de senaste tio åren nästan fördubblat sitt finansiella sparande från knappt 8 500 miljarder kronor 2014 till drygt 15 600 miljarder kronor 2023.

Tjänstepension, privat pensionsförsäkring, privat kapitalförsäkring och premiepension utgjorde knappt hälften av hushållens totala sparande 2023. Tjänstepension var den enskilt största sparformen för hushållen.

Diagram 33. Hushållens finansiella sparande
Miljarder kronor

Källa: SCB.

Pensionssparande allt viktigare när medellivslängden ökar

Medellivslängden ökar i Sverige. Om vi inte arbetar längre innebär det att pensionsutbetalningarna ska räcka under fler år som pensionär och den årliga pensionen blir då lägre.

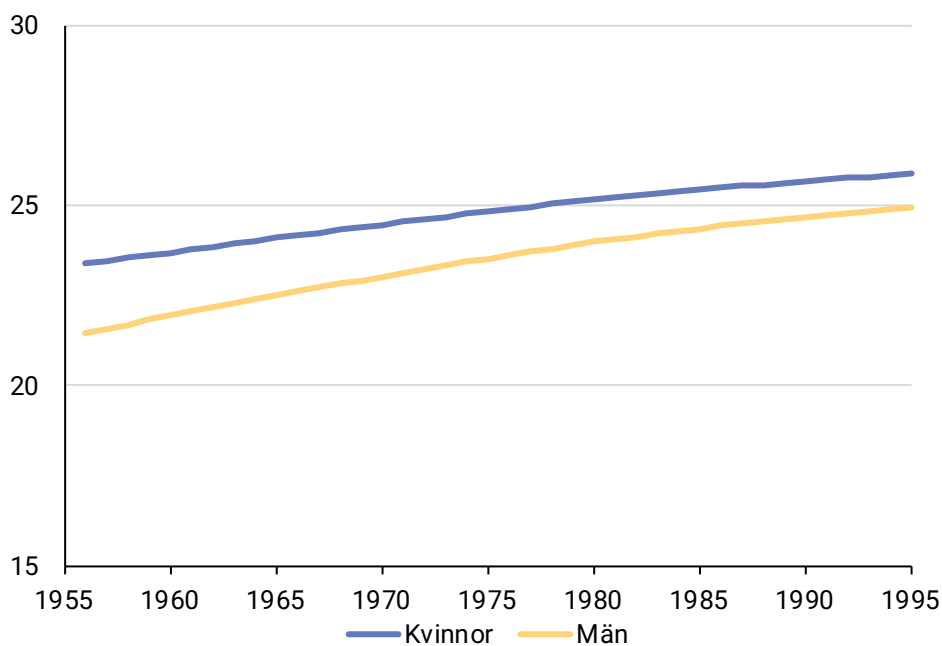
En kvinna med tjänstepension som är född 1995 förväntas leva i ytterligare 26 år efter det att hon har fyllt 65 år, det vill säga till dess att hon fyller 91 år. Det är drygt två år längre än vad en kvinna som är född 1956 med tjänstepension förväntas leva efter det att hon fyllt 65 år.

Det innebär att en kvinna född 1995 måste spara mer än en kvinna född 1956 för att få samma årliga pension, givet samma ålder för pensionering och allt annat lika. För motsvarande gruppering av män gäller att män födda 1995 förväntas leva drygt tre år längre än män födda 1956.

Medellivslängden för kvinnor beräknas framöver vara omkring två år högre jämfört med för män efter fyllda 65 år, men skillnaden minskar över tid. Orsakerna till den minskade skillnaden mellan könen är komplexa, men följer framför allt av att risken för att dö i hjärt- och kärlsjukdom och stroke har minskat snabbare för män än för kvinnor.² Även andelen rökare har minskat mer bland män jämfört med kvinnor.³

Diagram 34. Förväntad återstående medellivslängd vid 65-års ålder för kvinnor och män med tjänstepension efter födelseår

Återstående livslängd i antal år

Anm.: Tjänstepensionsförsäkring avser obligatoriskt försäkrade där försäkringen följer automatiskt av en anställning.

Källa: Svensk Försäkring, (2023), Dödlighetsundersökningen 2023 (DUS23) – en vidareutveckling av DUS21.

² SCB - Sveriges framtida befolkning 2023–2070.

³ Folkhälsomyndigheten.

Drygt 75 miljarder kronor av försäkringskapitalet flyttades under 2023

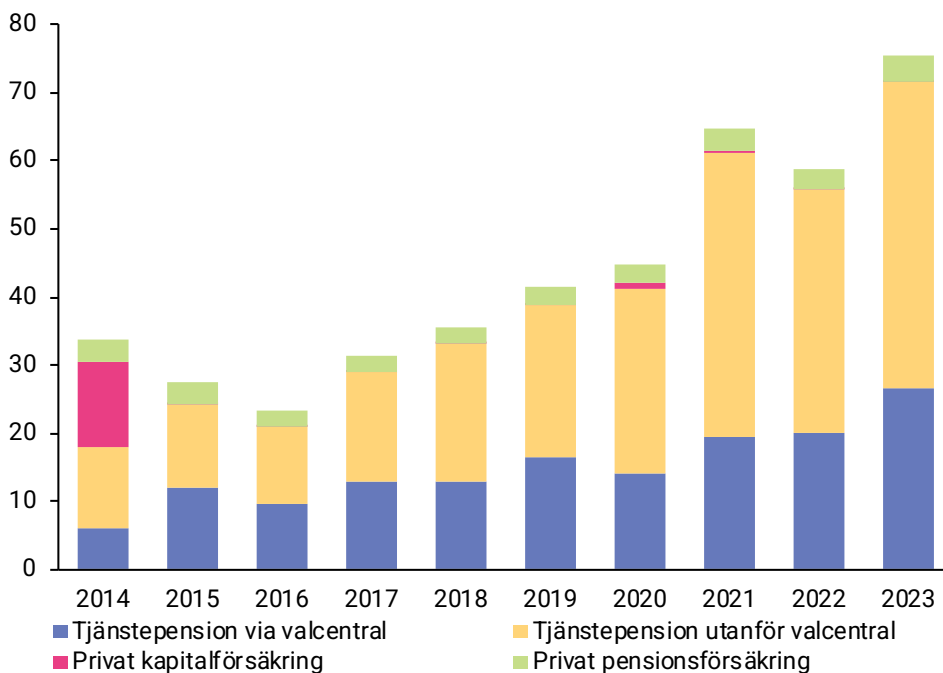
Flytträtten har successivt utökats och därmed har det blivit möjligt att flytta en allt större andel av det sparade försäkringskapitalet.

Periodvis har det varit en mycket god kapitalavkastning på det förvaltade försäkringskapitalet, vilket har bidragit till ökningen av det kapital som är flyttbart. Att bara titta på mängden kapital som flyttas är därmed inte nödvändigtvis samma sak som att antalet flyttar har ökat eller minskat.

Under 2023 flyttades drygt 75 miljarder kronor av försäkringskapitalet till ett annat livförsäkrings- eller tjänstepensionsföretag. Av det kapital som flyttades var 60 procent tjänstepension som förmedlats utanför valcentral och 35 procent tjänstepension som förmedlats via valcentral. Resterande bestod av privat pensionsförsäkring (4 procent) och privat kapitalförsäkring (0,1 procent).

Sett till en längre tidsperiod har det flyttade försäkringskapitalet ökat kraftigt. Under de senaste tio åren har beloppen ökat från knappt 34 miljarder kronor 2014 till drygt 75 miljarder kronor 2023, vilket är mer än en fördubbling. Flyttar av tjänstepensionskapital som förmedlats utanför valcentraler står för den största delen av ökningen.

Diagram 35. Inflyttat försäkringskapital fördelat per produktområde
Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring.

Omkring 1,5 miljoner privatpersoner sparar i kapitalförsäkring

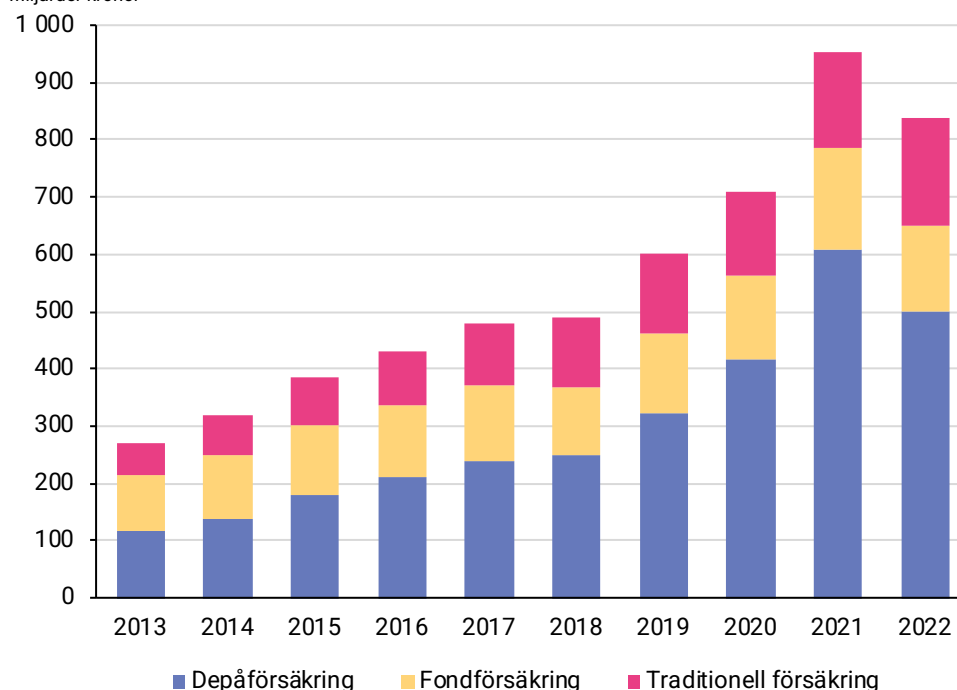
Både företag och privatpersoner kan spara i kapitalförsäkring, som är ett "skal" för olika sparprodukter där försäkringstagaren bland annat kan välja förmånstagare och periodiserad utbetalning. Kapitalförsäkring ska inte förväxlas med ett pensionssparande då det är möjligt att ta ut hela eller delar av sparkapitalet under sparandeperioden och kapitalet därmed inte är inlåst till pensioneringen.

I slutet av 2022 hade omkring 1,5 miljoner privatpersoner en kapitalförsäkring och sparandet uppgick till totalt drygt 455 miljarder kronor. Privatpersoner stod för drygt hälften av sparandet (54 procent), medan företag stod för den resterande delen. Det genomsnittliga sparandet för privatpersoner var 297 000 kronor per person.

År 2022 uppgick det samlade värdet på kapitalförsäkringar till närmare 838 miljarder kronor, vilket kan jämföras med 2013 då de uppgick till närmare 271 miljarder. 2022 stod depåförsäkring för närmare 60 procent av värdet på kapitalförsäkringar. Den resterande delen fördelas i stort sett lika mellan fondförsäkring (18 procent) och traditionell försäkring (22 procent).

Diagram 36. Tillgångar i kapitalförsäkringar

Miljarder kronor

Anm. Diagrammet visar fördelade tillgångsvärden. Om ej fördelade tillgångsvärden hade inkluderats så hade främst kapitalet för traditionell försäkring blivit större.

Källa: Svensk Försäkring.

Försäkringsbranschens investeringar

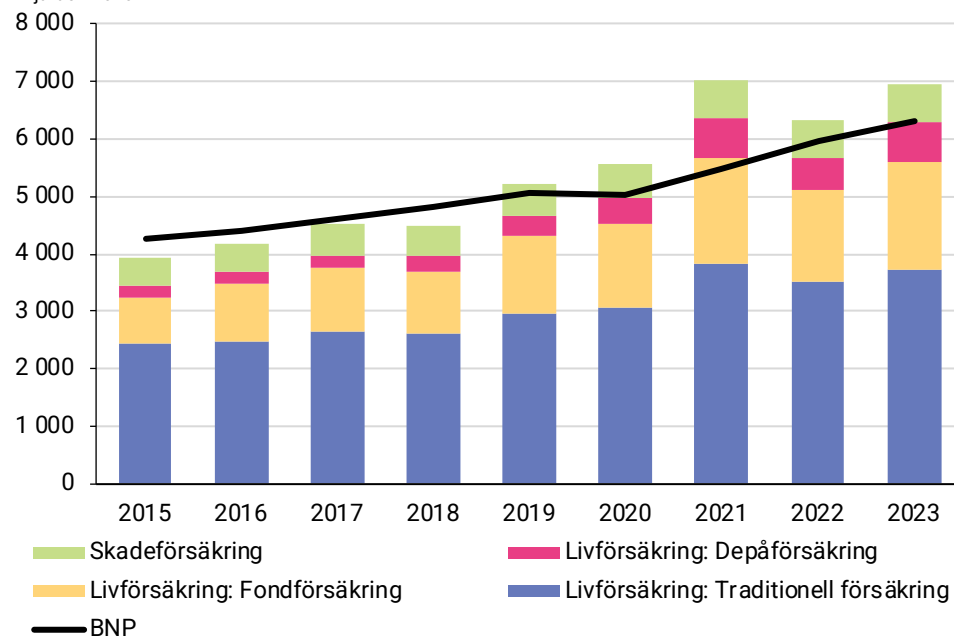
Svenska försäkrings- och tjänstepensionsföretag investerar cirka 7 000 miljarder kronor i den svenska och globala ekonomin. Dessa investeringar bidrar till ekonomisk tillväxt och omställningen till ett hållbart samhälle. Avkastningen på investeringarna har varit hög under de senaste tjugo åren, vilket gynnar försäkringstagarna i form av bland annat högre pensionsutbetalningar.

Branschens tillgångar större än Sveriges BNP

Svenska försäkrings- och tjänstepensionsföretag hade vid slutet av 2023 finansiella tillgångar för nästan 7 000 miljarder kronor, vilket är betydligt mer än Sveriges BNP. Tillgångarna investeras i Sverige eller i vår omvärld. Ungefär 90 procent förvaltas av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag, medan resterande förvaltas av skadeförsäkringsföretag. Att livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag har så stora tillgångar beror dels på att premierna som betalas in sparas under många år, dels på att det sparade kapitalet växer till följd av avkastningen.

Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens tillgångar är till största del relaterade till traditionell livförsäkring, men fond- och depåförsäkring har ökat under senare år. Vid fond- och depåförsäkring är det försäkringstagarna som väljer vilka fonder som kapitalet ska placeras i och som bär den finansiella risken. Vid traditionell försäkring är det i stället företagen som väljer hur kapitalet ska förvaltas och som bär den finansiella risken. Av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens placeringstillgångar var knappt 60 procent knutna till traditionell försäkring vid slutet av 2023, medan 30 procent var knutna till fondförsäkring och knappt elva procent till depåförsäkring.

Diagram 37. Svenska försäkrings- och tjänstepensionsföretagens placeringstillgångar
Miljarder kronor

Källa: Svensk Försäkring och SCB.

Svenska företag bland de med störst tillgångar i Europa

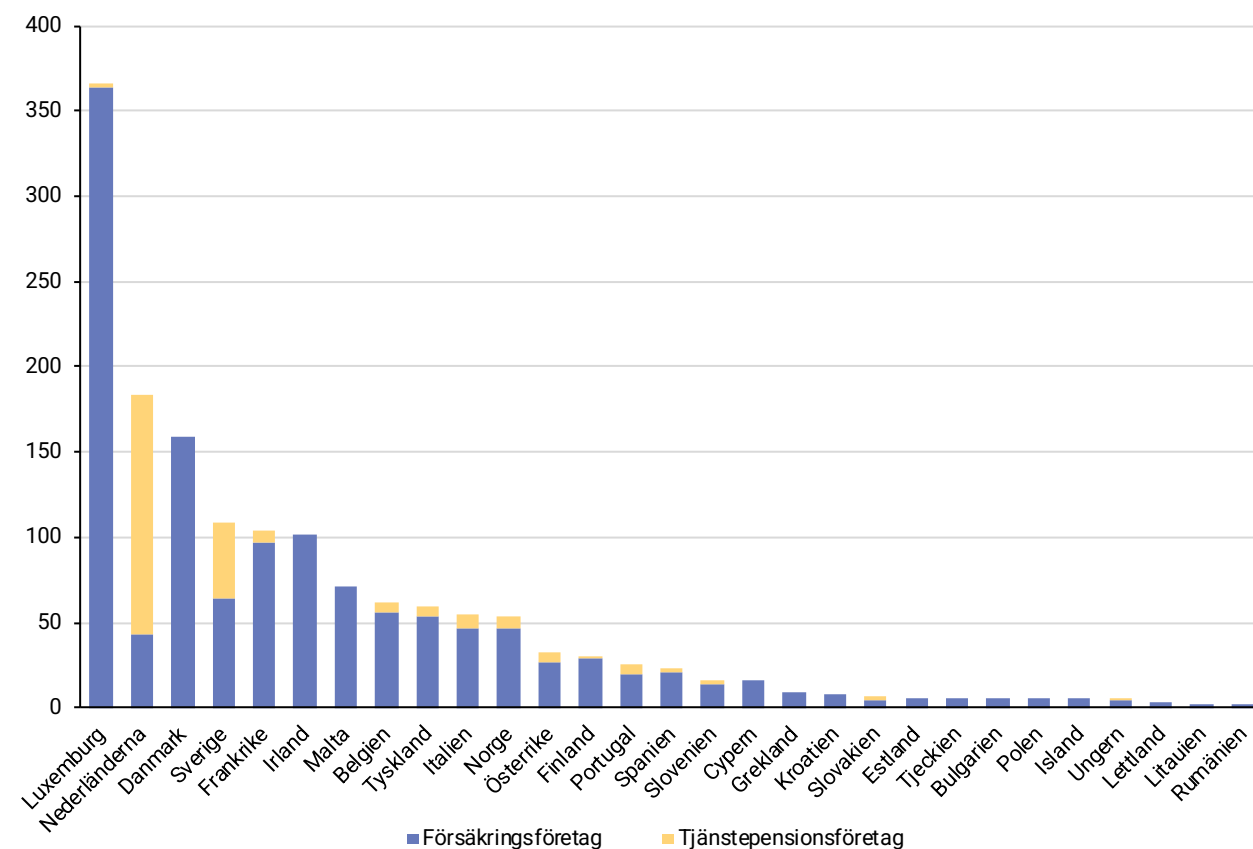
Storleken på svenska försäkrings- och tjänstepensionsföretags tillgångar i förhållande till storleken på ekonomin, det vill säga landets BNP, är bland de högsta inom Europa. Detta är ett ofta förekommande mått på hur betydelsefull försäkringsbranschen är inom ett land. Även vid en jämförelse av storleken på tillgångarna i miljarder kronor ligger de svenska företagen bland de högsta i Europa. Störst tillgångar har de franska och tyska företagen, vilket följer av att dessa länder är de största ekonomierna i Europa.

Svenska tjänstepensionsföretag hade 2023, näst efter de nederländska, störst tillgångar i förhållande till BNP bland tjänstepensionsföretagen i Europa, medan svenska försäkringsföretag hade sjätte störst tillgångar i förhållande till BNP av försäkringsföretagen.

Att försäkringsföretagen i Luxemburg har stora tillgångar i förhållande till BNP beror på att många företag, som i huvudsak riktar sig mot försäkringsstagare utanför Luxemburg, har valt att etablera sig där. Det i sin tur kan bero på att Luxemburg har en stor finansiell sektor och det kan också finnas skattetekniska skäl. Att de nederländska tjänstepensionsföretagen har stora tillgångar i förhållande till BNP kan till stor del förklaras av utformningen av pensionssystemet i Nederländerna, där tjänstepensionen utgör en större andel av pensionsutbetalningarna än i exempelvis Sverige.

Diagram 38. Storlek på europeiska försäkrings- och tjänstepensionsföretags placerings-tillgångar i förhållande till BNP, kvartal 3 2023

Procent

Källa: EIOPA och Eurostat

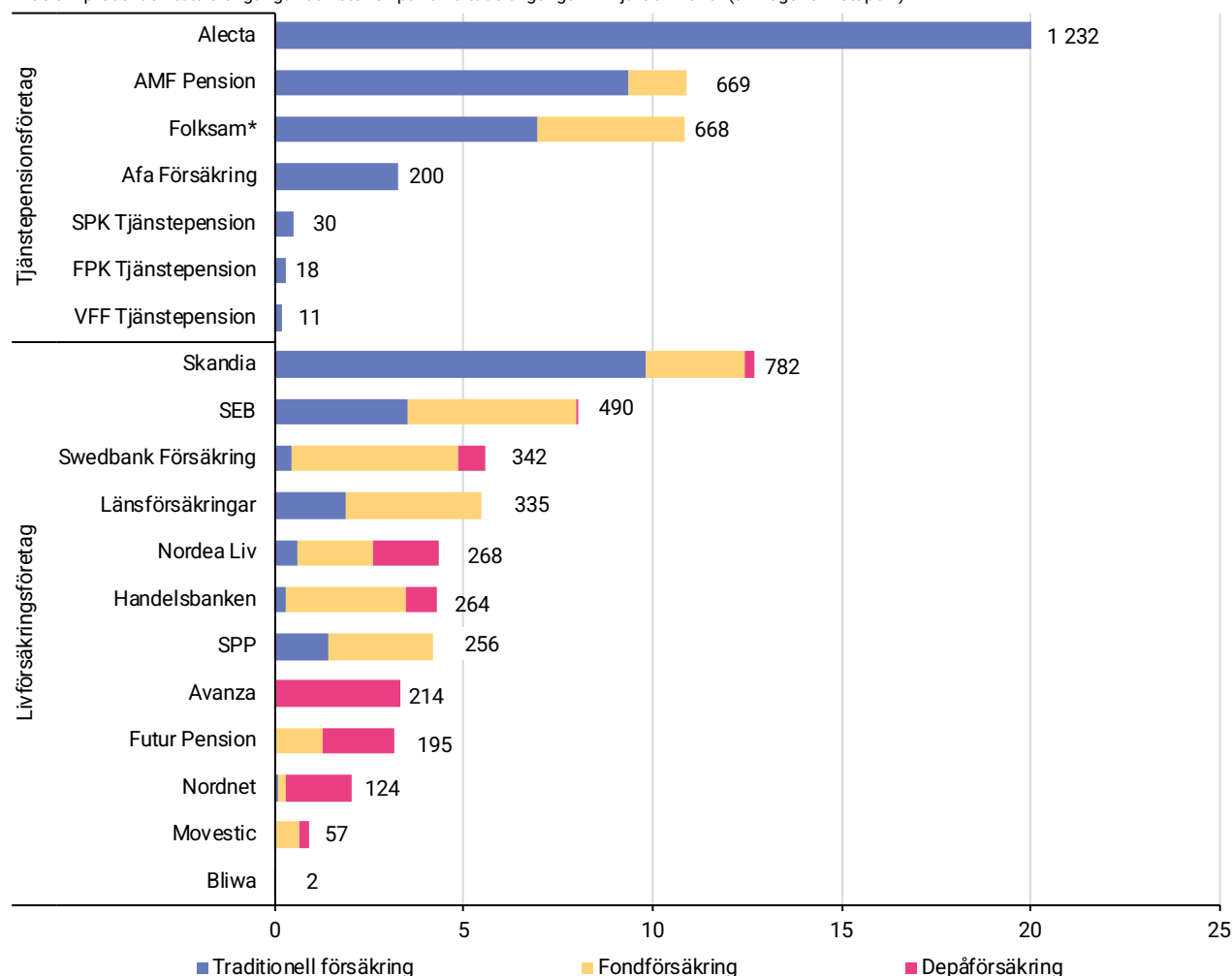
Skillnad mellan företagens tillgångar per sparform

De fyra företagsgrupper/företag inom pensions- och livförsäkring med störst innehav av placeringstillgångar var vid slutet av 2023 Alecta, Skandia, AMF Pension och Folksam. Dessa företagsgrupper/företag utgjorde 54 procent av marknaden sett till de totala tillgångarna för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen. Vid slutet av 2023 var tillgångarna sammanlagt för tjänstepensionsföretagen drygt 2 800 miljarder kronor och för livförsäkringsföretagen drygt 3 300 miljarder kronor.

Det skiljer sig mellan företagsgrupperna/företagen hur mycket av tillgångarna som är knutna till traditionell försäkring, fond- respektive depåförsäkring. För de fyra företagsgrupperna/företagen med störst tillgångar är tillgångarna främst relaterade till traditionell försäkring. För de övriga företagen, med undantag för Afa Försäkring, tillhör tillgångarna främst antingen fond- eller depåförsäkring.

Diagram 39. Andel av totala tillgångar för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag fördelat per företagsgrupp/företag och sparform, 2023

Andelar i procent av totala tillgångar och storlek på förvaltade tillgångar i miljarder kronor (till höger om stapeln)

Källa: Svensk Försäkring.

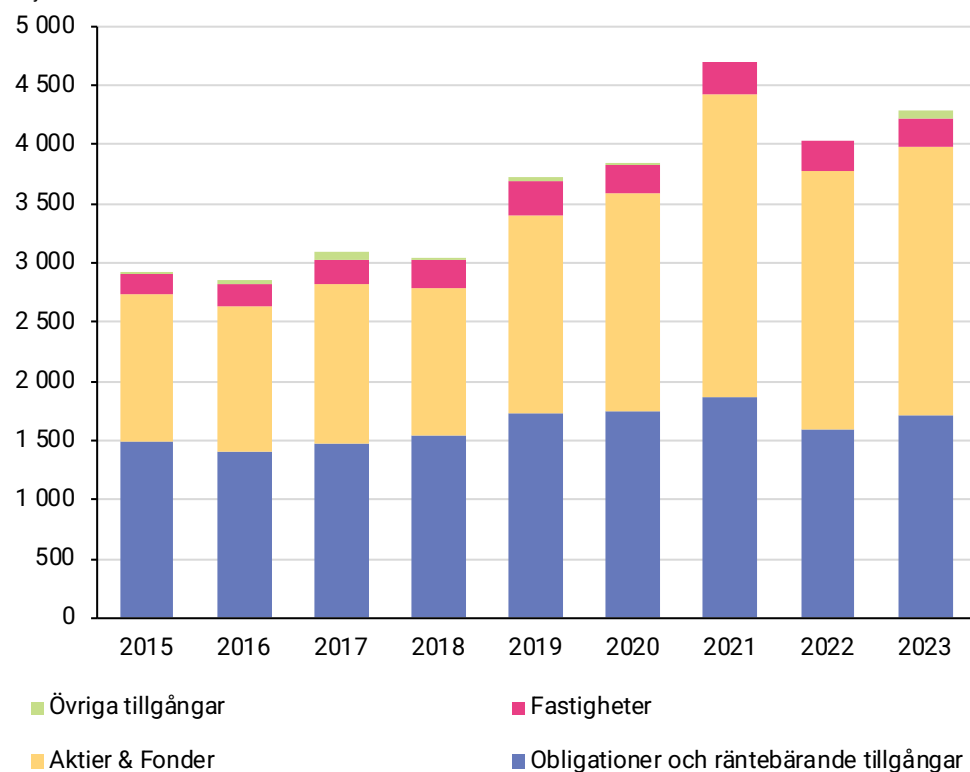
Tillgångarna utgörs huvudsakligen av aktier och obligationer

Genom förvaltning av kapitalet och placeringar i olika tillgångar skapar försäkrings- och tjänstepensionsföretagen avkastning som kommer försäkringstagarna till godo. De svenska företagen placerar i huvudsak i aktier, värdepappersfonder, obligationer och fastigheter. De obligationer som försäkrings- och tjänstepensionsföretagen placerar i är främst svenska statsobligationer och obligationer utgivna av svenska banker och bostadsinstitut.

Skadeförsäkringsföretagen placerar vanligtvis i tillgångar med kortare löptid än livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen. Skälet är att skadeförsäkringsföretagen behöver hantera löpande skadeutbetalningar varje år. Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen har en längre placeringshorisont eftersom sparandet sker över en längre tid. Även utbetalningen av pensions-sparandet sker över en längre tid.

Aktiers och fonders andel av placeringstillgångarna har ökat sedan 2015 och utgjorde 2023 knappt 53 procent av tillgångarna. Obligationer och andra räntebärande tillgångar har i stället minskat och utgjorde 2023 runt 40 procent av tillgångarna från mer än 50 procent av tillgångarna 2015. Att aktier och fonder har ökat samtidigt som obligationer och andra räntebärande tillgångar minskat kan till stor del tillskrivas den gynnsamma utvecklingen på aktiemarknaderna och de låga räntorna under denna period. Fastigheters andel av placeringstillgångarna har varit förhållandevis konstant och uppgick 2023 till nästan sex procent av tillgångarna.

Diagram 40. Svenska försäkrings- och tjänstepensionsföretags placeringstillgångar
Miljarder kronor

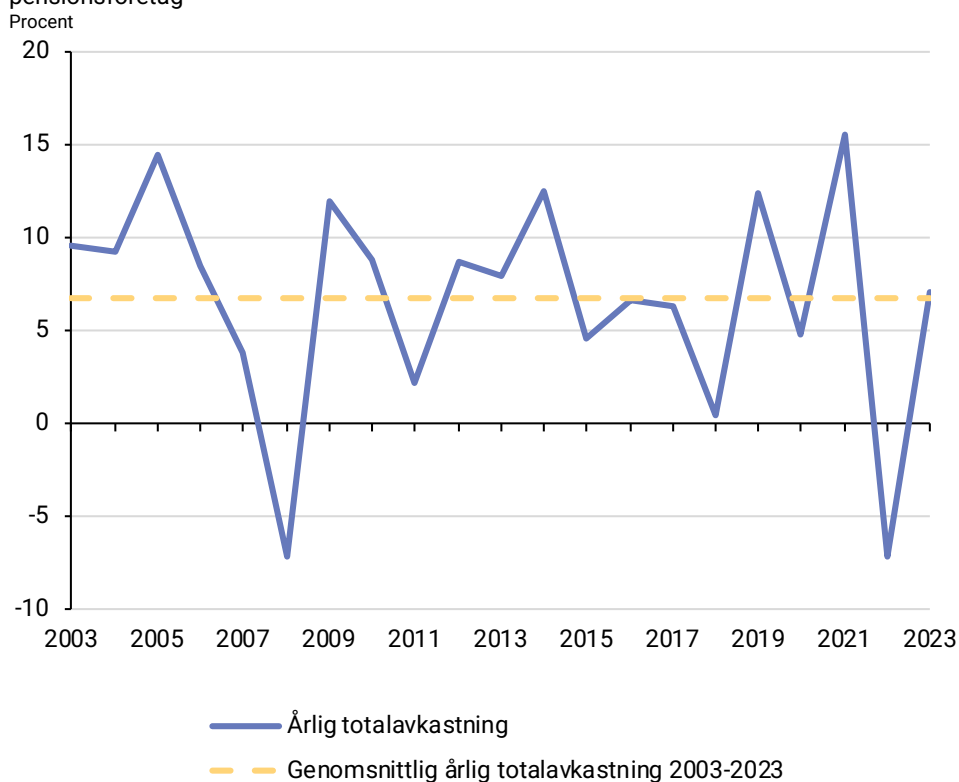
Källa: Svensk Försäkring.

God avkastning på tillgångarna under 2023

Avkastningen på de tillgångar som innehas av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen är betydelsefull eftersom den påverkar nivån på de framtida pensionsutbetalningarna.

Avkastningen på tillgångar som förvaltas av svenska livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag var under 2023 7,1 procent. Det är något högre än den genomsnittliga årliga avkastningen under de senaste tjugo åren på 6,7 procent. Den goda avkastningen under 2023 berodde främst på den gynnsamma utvecklingen på aktiemarknaderna i Sverige och globalt och att företagens tillgångar utgörs till en förhållandevis stor andel av aktier. Dock är avkastningen under ett enskilt år av mindre betydelse eftersom sparandet är långsiktigt. I stället är det avkastningen över tid som avgör nivån på de framtida pensionsutbetalningarna.

Diagram 41. Avkastning på tillgångar förvaltade av svenska livförsäkring- och tjänstepensionsföretag

Källa: Svensk Försäkring.

Svensk Försäkring

Svensk Försäkring Box 24043, Karlavägen 108, 104 50 Stockholm

Tel 08 522 785 00

www.svenskforsakring.se